

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA

Ul. slovenských partizánov 1129/49, 017 01 Považská Bystrica

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

názov

MLADÝ ODBORNÍK V STAVEBNÍCTVE

Študijný odbor: 3659 L stavebníctvo

MLADÝ ODBORNÍK V DOPRAVE

Študijný odbor: 3757 L dopravná prevádzka

MLADÝ ODBORNÍK V PODNIKANÍ

Študijný odbor: 6403 L podnikanie v remeslách a službách

Čast' A

Všeobecná čast'

1. ÚVODNÉ IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Ul. slovenských partizánov 1129/49 017 01 Považská Bystrica
Názov školského vzdelávacieho programu	Mladý odborník v stavebníctve
Kódy a názvy ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kódy a názvy študijných odborov	3659 L stavebníctvo
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia ŠkVP	26. august 2013
Miesto vydania	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
Platnosť ŠkVP	1. september 2013 začínajúc prvým ročníkom

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Ul. slovenských partizánov 1129/49 017 01 Považská Bystrica
Názov školského vzdelávacieho programu	Mladý odborník v doprave
Kódy a názvy ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie
Kódy a názvy študijných odborov	3757 L dopravná prevádzka
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia ŠkVP	26. august 2013
Miesto vydania	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
Platnosť ŠkVP	1. september 2013 začínajúc prvým ročníkom

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola Ul. slovenských partizánov 1129/49 017 01 Považská Bystrica
Názov školského vzdelávacieho programu	Mladý odborník v podnikaní
Kódy a názvy ŠVP	63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, II
Kódy a názvy študijných odborov	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk
Druh školy	Štátna
Dátum schválenia ŠkVP	26. august 2013
Miesto vydania	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov

	1129/49, Považská Bystrica
Platnosť ŠkVP	1. september 2013 začínajúc prvým ročníkom

Kontakty pre komunikáciu so školou

Titul, meno, priezvisko	Pracovná pozícia	Telefón	e-mail
Ing. Ján Kunovský	Riaditeľ	042/432 26 63	jan.kunovsky@sospb.sk
Ing. Pavol Kňazík	Zástupca riaditeľa pre teoretické vyučovanie	042/432 26 64	pavol.knazik@sospb.sk
Ing. Peter Pavlík	Zástupca riaditeľa pre praktické vyučovanie	042/432 26 64 042/432 07 97 042/432 69 96	peter.pavlik@sospb.sk
Ing. Ján Ižvolt	Vedúci úseku technicko-ekonomických činností	042/432 37 66	izvolt.sospb@gmail.com
Mgr. Zuzana Belobradová	Vedúci Školského internátu	042/432 37 66	zuzana.belobradova@sospb.sk
Mgr. Marianna Ferencová	Vedúci Školskej jedálne	042/432 27 26	sospb@sospb.edu.sk
	Ústredňa	042/432 37 66	

Zriaďovateľ

zriaďovateľ	adresa	Telefón	Fax	e-mail
Trenčiansky samosprávny kraj	K dolnej stanici 7282/20A, 911 01 Trenčín	032/6555 811	032/6555 909	tsk@tsk.sk

Považská Bystrica, 26. 08. 2024

Ing. Ján Kunovský
riaditeľ SOŠ

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
01.09.2013		
	23.06.2014	Doplnenie ŠkVP o druhý ročník. Slovenský jazyk a literatúra - 1. ročník - komplexná inovácia vyučovacieho predmetu. Nemecký jazyk - 1. ročník - inovácia učebných zdrojov. Informatika - 1. ročník - inovácia obsahu vzdelávania. Telesná a športová výchova - 1. ročník chlapci, dievčatá - inovácia obsahu vzdelávania.
01.09.2014		
	23.06.2015	Vzdelávanie žiakov so ŠVVP – aktualizácia kapitoly. Aktualizácia charakteristiky školy. Aktualizácia charakteristiky absolventa všetkých odborov. Aktualizácia materiálnych podmienok na realizáciu vzdelávacieho programu. Účtovníctvo - podnikanie v remeslách a službách – 1. ročník – učebné zdroje – inovácia odbornej literatúry. 2. ročník – obsah vzdelávania – doplnenie medzipredmetových vzťahov a inovácia očakávaných vzdelávacích výstupov. Dopravná prevádzka - dopravná geografia – 1. ročník – inovácia obsahu vzdelávania, charakteristiky predmetu, kľúčových kompetencií. Doplnenie metód, foriem a prostriedkov vyučovania, metód a prostriedkov hodnotenia. Dopravná prevádzka - prevádzka cestnej a mestskej dopravy – 1. a 2. ročník – aktualizácia učebných zdrojov. Dopravná prevádzka - cestná a mestská doprava – 1. ročník – inovácia obsahu vzdelávania.
		Dopravná prevádzka - odborná prax 1. ročník - inovácia obsahu vzdelávania.
01.09.2015		
	22.06.2016	Dopravná prevádzka - podnikanie v doprave - 2. ročník - inovácia obsahu vzdelávania a učebných zdrojov.
01.09.2016		
01.09.2017		
	25.06.2018	Aktualizácia ŠkVP o Dodatok - Smernica k finančnej gramotnosti. Stavebníctvo – odborná prax - II. ročník - aktualizácia materiálnych výučbových prostriedkov učebných zdrojov. Anglický jazyk – inovácia výučbových prostriedkov stratégie vyučovania, učebných zdrojov a obsahu vzdelávania.
01.09.2018		
	28.08.2018	Doplnenie poznámok k učebným plánom s platnosťou od 01.09.2019 -bod g) delenie na skupiny pre vyučovacie predmety cudzie jazyky.
01.09.2019		
01.09.2020		
	25.08.2021	Aktualizácia kapitoly 1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania. Doplnenie bodu 2.9 do kapitoly 2 Vlastné zameranie školy. Doplnenie bodu 3.6 do kapitoly 3 Charakteristika ŠkVP Aktualizácia poznámok k učebným plánom všetkých ŠkVP s platnosťou od 1.9.2021. Doplnenie kapitoly 5 Učebné plány o podkapitolu 5.4. Aktualizácia všetkých ŠkVP – predmet informatika 2. ročník, všetky odbory – aktualizácia obsahu vzdelávania.

		Telesná a športová výchova – všetky ŠkVP – aktualizácia organizačných foriem povinného vyučovania TaŠV; aktualizácia hodnotenia žiakov.
01.09.2021		
	25. 08. 2022	<p>Aktualizácia kapitoly 4 časť Kľúčové kompetencie v súlade s Dodatkom k ŠVP.</p> <p>Aktualizácia podkapitoly 4.4 časť Ekonomické vzdelávanie v súlade s Dodatkom k ŠVP.</p> <p>Aktualizácia názvov školských vzdelávacích programov.</p> <p>Odbor stavebníctvo a dopravná prevádzka - Ekonomika a podnikanie 1. ročník - aktualizácia výkonových a obsahových štandardov, očakávaných vzdelávacích výstupov v obsahu vzdelávania.</p> <p>Odbor podnikanie v remeslách a službách – Ekonomika 1. ročník - aktualizácia výkonových a obsahových štandardov, očakávaných vzdelávacích výstupov v obsahu vzdelávania.</p> <p>Všetky ŠkVP a odbory - aktualizácia poznámok k učebným plánom všetkých ŠkVP s platnosťou od 1.9.2022.</p> <p>Aktualizácia kapitoly 7 Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.</p>
01.09.2022		
	24. 08. 2023	<p>Aktualizácia kapitoly 3.1 – 3.11 – časť Kľúčové kompetencie</p> <p>Odbor dopravná prevádzka – ekonomika a podnikanie 1. a 2. ročník - inovácia obsahu vzdelávania,</p> <p>Odbor dopravná prevádzka – podnikanie v doprave - inovácia obsahu vzdelávania.</p> <p>Odbor stavebníctvo – marketing 1. a 2. ročník – inovácia obsahu vzdelávania, ekonomika a podnikanie 1. a 2. ročník – inovácia obsahu vzdelávania.</p> <p>Odbor podnikanie v remeslách a službách – manažment osobných financií 2. ročník – inovácia obsahu vzdelávania.</p>
01.09.2023		
01.09.2024		

OBSAH ČASTI A

<u>1</u>	<u>CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA .....</u>	<u>8</u>
<u>2</u>	<u>VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY .....</u>	<u>13</u>
2.1	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	14
2.2	PLÁNOVANÉ AKTIVITY ŠKOLY	16
2.3	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO ZBORU	17
2.4	ĎALŠIE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY.....	17
2.5	VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV ŠKOLY.....	18
2.6	DLHODOBÉ PROJEKTY	18
2.7	MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA.....	19
2.8	SPOLUPRÁCA SO SOCIÁLNYMI PARTNERMI.....	19
<u>3</u>	<u>CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU .....</u>	<u>21</u>
3.1	POPIS ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU	21
3.2	ZÁKLADNÉ ÚDAJE PRE ŠTUDIJNÉ ODBORY	22
3.3	ORGANIZÁCIA VÝUČBY.....	23
3.4	ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA UCHÁDZAČA	24
3.5	POŽIADAVKY NA BEZPEČNOSŤ, OCHRANU ZDRAVIA A HYGIENU PRÁCE.....	24
3.6	SÚVISLÁ ODBORNÁ PRAX	25
<u>4</u>	<u>PROFIL ABSOLVENTA .....</u>	<u>26</u>
4.1	ŠTUDIJNÝ ODBOR 3659 L STAVEBNÍCTVO.....	26
4.1.1	CHARAKTERISTIKA ABSOLVENTA	26
4.1.2	KOMPETENCIE ABSOLVENTA	27
4.1.3	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	34
4.2	ŠTUDIJNÝ ODBOR 3757 L DOPRAVNÁ PREVÁDZKA.....	38
4.2.1	CHARAKTERISTIKA ABSOLVENTA.....	38
4.2.2	KOMPETENCIE ABSOLVENTA	39
4.2.3	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	47
4.3	PROFIL ABSOLVENTA 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH	51
4.3.1	CHARAKTERISTIKA ABSOLVENTA	51
4.3.2	KOMPETENCIE ABSOLVENTA.....	52
4.3.3	VZDELÁVACIE OBLASTI.....	58
4.4	VZDELÁVACIE ŠTANDARDY SPOLOČNÉ PRE VŠETKY ŠTUDIJNÉ ODBORY.....	63
<u>5</u>	<u>UČEBNÝ PLÁN .....</u>	<u>67</u>
5.1	UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3659 L STAVEBNÍCTVO.....	67
5.2	UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3757 L DOPRAVNÁ PREVÁDZKA.....	71
5.3	UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH	75
<u>6</u>	<u>PODMIENKY NA REALIZÁCIU VZDELÁVACIEHO PROGRAMU .....</u>	<u>80</u>
6.1	MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ.....	80

6.2	PERSONÁLNE PODMIENKY	81
6.3	ORGANIZAČNÉ PODMIENKY	82
6.4	VZDELÁVANIE CUDZINCOV.....	83
6.5	PODMIENKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ.....	83

7	<u>OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM A ŽIAKOV S NADANÍM V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA .....</u>	85
----------	--	-----------

8	<u>VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV.....</u>	91
----------	---	-----------

1 CIELE A POSLANIE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v našom školskom vzdelávacom programe vychádzajú z cieľov stanovených v Zákone o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a v Štátnom vzdelávacom programe.

Poslaním našej školy je vytvárať podmienky a budovať moderný systém odborného vzdelávania flexibilne reagujúci na potreby pracovného trhu a poskytujúci vzdelanie v zmysle rozvoja talentu, nadania a formovania komplexnej osobnosti žiaka. Úlohou nie je len odovzdať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Naša škola má nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše **ciele v systéme výchovy a vzdelávania** spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, prosocionálneho správania, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť.

Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov a podchytenia nadaných a talentovaných jedincov,
- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji vlastnej osobnosti,
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- robiť efektívnu a cieľovú prevenciu prejavov rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie,
- podporovať špecifické záujmy, schopností a nadanie žiakov,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti,
- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase.

Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov s cieľom:

- prispôbiť odborné vzdelávanie a výchovu požiadavkám jednotného európskeho trhu práce, dôraz klásť na široký profil absolventa – určiť, čo by mal vedieť, aby bol úspešný v zamestnaní a v živote, aby bol pripravený na zmeny a celoživotné vzdelávanie,
- aktívne spolupracovať so sociálnymi partnermi – zástupcami jednotlivých firiem a zamestnávateľských organizácií pri tvorbe a inovácii ŠkVP, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
- viesť konštruktívny dialóg so zamestnávateľmi a profesijnými združeniami o konkrétnych cieľoch vzdelania poskytovaného školou, o definovaní profilu absolventa zosúladeného s požiadavkami praxe,
- podporovať rozvoj podnikateľských zručností v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom využitia učiva nových študijných – učebných predmetov (svet práce, globálny etický program),
- podporovať projekty a vzdelávacie programy, ktoré sa zaoberajú rozvojom aktívneho občianstva mladých ľudí a výchove k ľudským a občianskym právam prostredníctvom aktivít zameraných na šírenie pozitívnych ľudských hodnôt, myšlienok čestnosti, tolerancie, spolupatričnosti medzi žiakmi, naučiť ich pochopiť a rešpektovať dejiny a zvláštnosti iných krajín,
- podporiť programy zamerané proti negatívnym javom (agresivita, užívanie návykových látok tabaku, alkoholu, omamných, dopingových a psychotropných látok, šikanovanie, atď.) na zlepšenie mentálneho zdravia žiakov
- podporovať rozvojové projekty vyhlásené MŠVVaŠ SR,
- rozvíjať systém uznávania kompetencií získaných prostredníctvom účasti žiakov na programoch medzinárodnej mobility v oblasti práce, štúdia a voľného času a naďalej podporovať rozvoj programov zameraných na študijnú, reprezentačnú a pracovnú mobilitu mládeže, ako aj mobilitu mládeže vo voľnom čase,
- kvalitnou prípravou a realizovaním aktivít v oblasti mobility mládeže posilňovať v nich hodnoty, akými sú poznanie ľudských práv, potlačanie prejavov intolerancie, rasizmu a xenofóbie, rozvoj solidarity, uznanie a chápanie hodnôt rôznych kultúr,
- podporovať mobilitu mládeže a rozvoj medzinárodných kontaktov s cieľom realizovať aktivity pre zintenzívnenie vzájomnej spolupráce a organizovanie odborných, kultúrnych športových podujatí a iných aktivít, ktorými sa podporuje interkultúrne učenie a zdravá medzinárodná spolupráca aj v rámci regiónov,
- propagovať multikultúrnosť a toleranciu ako základný kľúč k mierovému spolunažívaniu rôznych kultúr nielen na Slovensku, ale aj v Európskej únii a vo svete,
- vytvárať podmienky pre aktívne zapojenie do procesu neformálneho vzdelávania v súlade so zásadami rovnosti, prepojiť ho s možnosťami školy v oblasti celoživotného vzdelávania
- vytvárať podmienky pre skvalitnenie vzdelávania detí a mládeže so špecifickými vzdelávacími potrebami,
- posilniť úlohu a postavenie žiackej školskej rady a tak výrazne podporovať demokratizáciu školstva,
- vytvárať podmienky pre skvalitnenie vzdelávania detí a mládeže so špecifickými vzdelávacími potrebami,

- aktualizáciou web sídla školy zabezpečiť informovanosť o možnostiach štúdia na škole pre širokú verejnosť,
- uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
- zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzích jazykov v jazykovom laboratóriu, získanie kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov,
- skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií zabezpečením špeciálnych učební softwarovým vybavením, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií,
- zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní cieľov v študijnom odbore,
- zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby,
- rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
- vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie v teoretickom vyučovaní,
- zachovávať prirodzené heterogénne skupiny vo vzdelávaní,

posilnene úlohy a motivácie učiteľov, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:

- rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou,
- podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov,
- rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov,

podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka s cieľom:

- prostredníctvom predmetových olympiád, školských športových súťaží, vedomostných a súťažno-zábavných aktivít motivovať žiakov školy a podporiť na škole ďalší rozvoj aktivít, ktoré majú vplyv na osobnostnú zrelosť študentov, rozvoj ich talentu, nadania a empatie,
- vytvoriť materiálne, priestorové a personálne podmienky v škole na realizáciu pravidelnej a príležitostnej záujmovej činnosti detí a mládeže, pripraviť návrh na efektívnejšie využívanie vzdelávacích poukazov v oblasti mimoškolskej činnosti,
- vytvoriť podmienky pre uplatnenie kultúrnych poukazov v kultúrnych organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti miestnej a regionálnej samosprávy,
- rozšíriť využívanie školy pre záujmovú činnosť a voľný čas v čase mimo vyučovacieho procesu,
- spoločným úsilím preventívnych a represívnych zložiek ovplyvňovať životný štýl a správanie sa detí a mládeže a vytvoriť priestor a podmienky na vyššiu informovanosť pre podporu zdravého životného štýlu s dôrazom na duševné zdravie,
- rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom
- rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerancie a radosti z úspechov,
- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo-hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,

- odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násilia, xenofóbie, rasizmu, antisemitizmu, extrémizmu a ostatných foriem intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
- viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
- zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
- nadväzovať spoluprácu s rôznymi školami a podnikmi doma a v zahraničí,
- presadzovať zdravý životný štýl,
- vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít,
- vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania,

skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami na princípe partnerstva s cieľom:

- vytvárať a optimalizovať sieť učebných a študijných odborov na škole v spolupráci so zamestnávateľskou sférou, úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri zosúladzovaní odborného vzdelávania s požiadavkami trhu práce a s prihliadnutím na regionálne špecifiká a potreby,
- rozvíjať systém stretnutí zástupcov školy s inštitúciami trhu práce s cieľom zabezpečiť včasnú vzájomnú informovanosť o aktuálnych potrebách trhu práce v regióne,
- aktívne zapájať zamestnávateľov do procesu rozvoja a skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu, odborného výcviku, voľnočasových aktivít a propagácie technických odborov,
- zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
- spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v Považskej Bystrici a našom regióne,
- spolupracovať s podnikmi poskytujúcich stavebné služby,
- vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúsenosti a poznatky,
- rozvíjať spoluprácu s nadáciami, rôznymi organizáciami a účelovo zameranými útvarmi na zabezpečenie potrieb žiakov,

stratégiu prípravy na digitalizáciu spoločnosti a zelenej ekonomiky s cieľom:

- zvyšovať kompetencie kladené digitálnym vekom na strane pedagogických a odborných zamestnancov a žiakov,
- vzdelávať žiakov v oblasti digitálnych kompetencií,
- využívať zdigitalizovaný obsah z národných projektov digitalizácie,
- podporovať tvorbu nového digitálneho edukačného obsahu,

- presadzovať, aby tvorba digitálneho edukačného obsahu reflektovala požiadavky praxe a prinášala poznatky aj zo spoločností, ktoré podnikajú v oblasti informačných technológií,
- poskytnúť žiakom čo najkvalitnejší a najaktuálnejší digitálny edukačný obsah a súčasne aj moderné edukačné softvérové nástroje,
- rozvíjať moderné vzdelávacie postupy využívajúce digitálne technológie,
- podporovať kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov vo využívaní digitálnych technológií v edukačnom procese,
- využívať elektronické informačné systémy v pedagogickom procese, riadení a zabezpečení prevádzky školy,
- aplikovať stratégiu digitalizácie školstva do podmienok školy,

stratégiu prípravy budovania zelenej ekonomiky s cieľom:

- podporovať a skvalitňovať environmentálnu výchovu a vzdelávanie,
- vo vzdelávacích témach aplikovať aktuálne poznatky z technológií, materiálov, technologických procesov, zohľadňujúce ekologické aspekty, využívajúce alternatívne zdroje energie, podporujúce zelené hospodárstvo,
- vytvárať podmienky k opatreniam a aktivitám na zlepšenie životného prostredia v škole a školských zariadeniach,
- budovať aktívny prístup zamestnancov a žiakov k životnému prostrediu, systémové myslenie, predvídavosť, strategické myslenie, kritické myslenie, ako aj integrovaný prístup k riešeniu problémov vo vzťahu k udržateľnému rozvoju,
- vzdelávacie aktivity žiakov zamerať na zodpovednú spotrebu, aktívnu participáciu a predchádzanie vzniku odpadov,
- klásť dôraz na vzdelávanie v oblasti nakladania s odpadmi,
- budovať povedomie zamestnancov a žiakov orientované na podporu zodpovednej a uvedomelej spotreby produktov vrátane potravín s nízkou uhlíkovou a ekologickou stopou,
- pozornosť venovať zodpovednej spotrebe v doprave, stravovaní a ošatení, keďže predstavujú značnú časť produkcie skleníkových plynov,
- podporiť prostredníctvom výzvy MŠ SR Enviroprojekt, environmentálne projekty a motivovať žiakov k aktivitám na zlepšenie životného prostredia, vytvoriť podmienky na separovaný zber odpadov na škole,

zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia s cieľom:

- vytvoriť príjemné a podnetné prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy pre získanie lepšieho vzťahu k učeniu,
- upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činností školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,
- využiť materiálno-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty,
- pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

2 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Stredná odborná škola sa nachádza v centre mesta Považská Bystrica, je dostupná mestskou dopravou.

Na základe analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce a analýzy práce školy sme identifikovali všetky pozitíva a negatíva školy, ktoré nám signalizovali, čo všetko máme zmeniť, čo ponechať tak, aby náš výchovno-vzdelávací proces mal stále vyššiu a vyššiu kvalitatívnu úroveň, identifikovali sme množstvo zamestnaneckých príležitostí pre našich absolventov v rôznych stavebných firmách. Môžu sa uplatniť v rôznych pracovných pozíciách, aj ako súkromný podnikateľ v oblasti stavitel'stva. Ochota zamestnávateľov ich zamestnať po ukončení vzdelávacieho programu je viac než ústretová. Všetky zistenia a použité prostriedky prieskumu sú uvedené v Analytickej štúdie, ktorá je súčasťou pedagogických dokumentov školy a je k dispozícii na sekretariáte riaditeľa školy. Vychádzajúc zo SWOT analýzy:

Silné stránky

- vysoká úroveň prezentovania odborných zručností na celoslovenských a medzinárodných súťažiach žiakov v rôznych odboroch na Slovensku aj v zahraničí, práca s talentovanými žiakmi,
- vysoká úroveň prezentácie školy na verejnosti v regionálnom aj celoslovenskom meradle formou účasti na výstavách,
- priamy prístup k IKT a ich využívanie vo vyučovaní infromatických a neinfromatických predmetov,
- aktívne zapájanie sa do projektov zahrňujúcich oblasť IKT,
- aktívna spolupráca so zahraničnými partnermi (Nemecko, Česko, Poľsko), škola sa zúčastňuje na medzinárodných projektoch, žiaci majú možnosť spoznať systém práce a kultúru iných národov, zdokonaľiť sa v cudzích jazykoch,
- kvalitné zabezpečenie teoretického vyučovania a odbornej praxe po materiálno-technickej, priestorovej stránke,
- kvalifikačná štruktúra pedagogických zamestnancov, ich ďalšie aktívne vzdelávanie,
- široký záber možností výberu odborov, ich aktualizácia a inovácia,
- dostatočné možnosti využívania mimovyučovacích aktivít formou vzdelávacích krúžkov,
- rekvalifikácie v učebných odboroch,
- záujem o školu zo strany podnikateľov, rodičov a žiakov,
- príprava odborov potrebných na trhu práce, nízke % nezamestnaných absolventov,
- údržba a opravy školských objektov žiakmi školy,
- možnosť ubytovania a stravovania - škola má výbornú polohu v strede mesta, čo zvyšuje jej konkurencieschopnosť hlavne pri podnikateľských aktivitách, ako je poskytovanie stravovania, ubytovania a prenájmu priestorov,
- aktuálne využívanie možnosti web stránky školy, s informačným systémom školy,
- poskytovanie možností vzdelávania v IKT i pedagógov iných škôl a verejnosti – rekvalifikácie, celoživotné vzdelávanie,
- kvalitné a udržiavané životné prostredie školy a pracovísk.

Slabé stránky

- vysoké náklady na delenie tried na teoretickom vyučovaní nakoľko škola poskytuje vzdelávanie v triedach s viacerými študijnými aj učebnými odbormi,
- nedostatok inovovaných učebníc pre vyučovanie odborných predmetov,
- nedostatočné cudzojazyčné vedomosti žiakov a pedagogických zamestnancov,
- zvyšujúci sa počet žiakov zo sociálne málo podnetného prostredia,
- nedostatočné finančné prostriedky na ohodnotenie pedagogických zamestnancov za prácu navyše,
- znižujúci sa záujem žiakov o štúdium v stavebných profesiách, hlavne 3-ročných učebných odboroch (je to však celoslovenský problém),
- energeticky náročné prevádzkovanie školy – systém vykurovania prostredníctvom SPŠ,
- nedostatočné zabezpečenie kapitálových prostriedkov pre školu,
- podfinancovanie učňovského školstva - nedostatok financií na nákup najmodernejšej techniky, na finančné ohodnocovanie práce žiakov.

Príležitosti školy signalizujú:

- bezproblémové uplatnenie absolventov školy v stavebných firmách v Považskej Bystrici alebo mimo mesta, prípadne regiónu,
- dobré uplatnenie našich absolventov v zahraničných stavebných firmách,
- otvorenie nových študijných odborov v odbore stavebníctva,
- možnosti rekvalifikačných kurzov podľa potrieb ÚPSVaR SR v Považskej Bystrici (jazykové, IKT a pod.),
- fungujúce partnerstvo s podobnými školami doma a v zahraničí (Česká republika, Nemecko, SK – Humenné, Bratislava),
- dobrá a funkčná spolupráca so zamestnávateľmi a zriaďovateľom, ŠPÚ a ŠIOV ako predpokladu dobrých koncepčných a poradenských služieb,
- zosúladenie odbornosti žiakov s požiadavkami trhu práce na základe analýz podnikateľských subjektov.

Prekážky v rozvoji školy sú:

- nedostatočný záujem žiakov o stavebné profesie,
- nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl,
- slabá spolupráca s rodičmi.

2.1 Charakteristika školy

Na **teoretickom vyučovaní** v budove školy je k dispozícii 14 učební, 5 učební v objekte Klenoty, 2 učebne v dielňach MOP, 2 učebne v dielňach COP. Učebne sú vybavené štandardným školským nábytkom a školskými pomôckami - TV, video, audiotechnika.

Škola má počítačové CAD centrum zamerané na všeobecnú prácu s výpočtovou technikou, základným kancelárskym balíkom programov, konštrukčnými návrhovými systémami

v stavebníctve a drevárskej výrobe. Tvoria ho 3 počítačové laboratória vybavené 49 osobnými počítačmi. Okrem PC sú počítačové laboratória vybavené prezentačným interaktívnym systémom, dataprojektorom, skenerom, tlačiarňou, vzájomne sú prepojené v lokálnej sieti s pripojením na internet. Škola má vybudované dve odborné učebne pre autopravárov a dve pre stavebné odbory.

Škola má pre výuku cudzích jazykov vybudované dve jazykové laboratória, každé vybavené počítačom, tlačiarňou, dataprojektorom, premietacím plátnom, skenerom, keramikou tabuľou a reproduktorovým systémom. V jednom je nainštalovaný elektronický systém s riadiacim pultom.

Kvalitu výchovno-vyučovacieho procesu zabezpečujú aj dve multimediálne učebne, vybavené osobným počítačom, interaktívnym prezentačným systémom, datavideoprojektorom a keramikou tabuľou.

Pre prezentačné účely sú vyučujúcim k dispozícii notebooky, digitálne fotoaparáty, digitálna kamera.

Každý kabinet teoretického vyučovania je vybavený osobným počítačom s tlačiarňou, k dispozícii je kopírovací stroj.

Na športové využitie žiakov slúži kvalitne vybavená telocvična a posilňovňa. V popoludňajších hodinách slúži verejnosti.

Teoretické vyučovanie sa realizuje aj v budove školy na ulici Štúrova 38, kde je vybudované elektrotechnické laboratórium vybavené osobným počítačom s pripojením na internet, multimediálna učebňa vybavená osobným počítačom s pripojením na internet, datavideoprojektorom a keramikou tabuľou.

Školská jedáleň s kapacitou 100 miest a priemerným počtom vydávaných jedál 650 denne, je určená na stravovanie žiakov a zamestnancov SOŠ ako aj cudzích stravníkov. Ponuka na výber je z 3 jedál denne. K dispozícii je aj školský bufet.

Ubytovacie možnosti sú v **Školskom internáte** s počtom izieb 29. Časť priestorov je využitých na prenájom. Pre žiakov školy a ubytovaných žiakov je k dispozícii školská knižnica s dvoma osobnými počítačmi s pripojením na internet, ktoré môžu využívať v čase svojho osobného voľna. Taktiež majú k dispozícii vybavenú kuchynku, spoločenskú miestnosť s televízorom a videom.

Miestne odlúčené pracovisko odbornej prípravy autoopravárenských profesií v Považskom Podhradí bolo v roku 2002 oddelimitované od SAD a je vybudované pre teoretickú i praktickú prípravu žiakov v učebných odboroch autoopravár. Dielne sú vybavené výučbovými panelmi, štvorkanálovým motortesterom, sériovou a paralelnou diagnostikou, modernými strojmi, prístrojmi, zariadeniami a náradím špeciálnym na výuku v odbore autoopravár - mechanik, - elektrikár. Pre teoretickú odbornú prípravu je k dispozícii učebňa vybavená multimediálnou technikou, v každej dielni je osobný počítač s pripojením na internet.

Úroveň zabezpečenia prípravy vysoko hodnotila i Štátna školská inšpekcia a ZAP SR.

Centrum odbornej prípravy v Považskom Podhradí, otvorené v septembri 1996, slúži pre praktické vyučovanie žiakov školy, ale i ako školiace stredisko pre žiakov iných škôl,

dospelých. COP bolo zariadené v spolupráci so SUFW Drážďany v rámci medzinárodného projektu TZIT (SR 1.). Na základe tohto projektu sme do praxe na Slovensku zaviedli 3-ročný učebný odbor montér suchých stavieb. Výsledky projektu a naše skúsenosti boli ďalej odovzdané poľským školám CKP Krakow, CKP Jaroslaw, CKP Nowa Sol.

Dielne na odlúčenom pracovisku Považské Podhradie slúžia k praktickej výuke žiakov v učebných odboroch stolár, murár, strechár, montér suchých stavieb, inštalatér a študijných odboroch operátor stavebnej výroby a mechanik stavebnoinštalčných zariadení. Sú taktiež vybavené strojmi, prístrojmi a náradím podľa príslušného odboru. Slúžia nielen na praktickú výučbu žiakov školy, ale aj na rôzne rekvalifikačné kurzy.

Pre teoretickú prípravu je k dispozícii multimedialná odborná učebňa vybavená notebookom, datavideoprojektorom, interaktívnym prezentačným systémom a keramikou tabuľou. Učebňa je pripojená k internetu. V priestoroch COP je vybudovaná počítačová miestnosť vybavená šiestimi osobnými počítačmi s pripojením na internet.

Odborný výcvik odboru technickoadministratívny pracovník sa realizuje v objekte Klenoty. Výuka prebieha v dvoch učebniach, z toho jedna je počítačová, vybavená 13 osobnými počítačmi s pripojením na internet, tlačiarňou a skenerom.

Odborná prax sa realizuje vo vlastných prevádzkach školy, ktoré sú nadštandardne vybavené novými technológiami, prístrojmi, náradím, prípravkami, rôznymi materiálmi a zariadeniami. Všetky prevádzky poskytujú služby pre verejnosť, v dôsledku čoho si žiaci môžu svoje teoretické i praktické zručnosti priamo overiť v praxi.

2.2 Plánované aktivity školy

Dosahovanie požadovaných aktivít a vhodná prezentácia školy sú výsledkom kvality vzdelávania. Škola sa bude snažiť vytvoriť a zabezpečiť všetky podmienky pre skvalitnenie života na škole:

Záujmové aktivity

práca rôznych krúžkov podľa záujmov a požiadaviek žiakov
súťaže organizované školou a ďalšími inštitúciami

- Hviezdoslavov Kubín
- Stredoškolská odborná činnosť
- účasť na národných a medzinárodných odborných súťažiach,
- športovo-turistické akcie poriadané školou, ŠASS, tradičný Volejbalový zápas medzi školami v Považskej Bystrici,
- odborné a všeobecno-vzdelávacie exkurzie zaradené v pláne exkurzií,
- spoločenské a kultúrne podujatia
  - Návšteva divadelných predstavení
  - Vianočná akadémia
  - Deň študentstva
  - Deň otvorených dverí
- mediálna propagácia a prezentácia školy v partnerských školách
  - Príspevky do miestnych i celoslovenských časopisov

- Aktualizácia www stránky
- Schránka dôvery
- besedy a pracovné stretnutia
  - Ako na trh práce (Úrad práce)
  - Ako sa správne učiť (výchovný poradca)
  - Vydieranie a šikana (psychológ, zástupca polície)
  - Moje skúsenosti s drogou
  - Nepriaznivé dôsledky fajčenia a alkoholu

2.3 Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor vrátane majstrov odbornej výchovy a vychovávateľov tvorí približne 60 pedagógov, z ktorých niektorí pracujú na čiastočný pracovný úväzok. Všetci učitelia spĺňajú požiadavky na odbornú a pedagogickú spôsobilosť. Výchovná poradkyňa školy a riaditeľ má okrem odbornej a pedagogickej spôsobilosti aj zákonom predpísané vzdelanie v oblasti výchovného poradenstva a školského manažmentu.

Mimoškolské aktivity realizujú a zabezpečujú okrem pedagogických zamestnancov školy aj rodičia a členovia profesijných cechov.

2.4 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobný a konkrétny plán ĎVPZ je súčasťou ročného plánu školy. Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne s efektívnou prácou s IKT.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Prípravu pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci predmetovej komisie, knihovník atď.
- Prípravu pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch), atď.
- Prípravu pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálmi prostriedkami: videotechnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúseností z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.

- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.

2.5 Vnútroňný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Je účinným nástrojom zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie. Vnútroňný systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií, na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiáľno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, ale aj na kontrolnú činnosť výchovnej poradkyne, činnosť hospodárky, upratovačky a údržbára.

Na hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy použijem tieto metódy:

- Pozorovanie (hospitácie).
- Rozhovor.
- Výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy zadané naraz vo všetkých paralelných triedach, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod).
- Hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy.
- Vzájomné hodnotenie učiteľov (čo si vyžaduje aj vzájomné hospitácie a „otvorené hodiny“).
- Hodnotenie učiteľov žiakmi.

2.6 Dlhodobé projekty

Naša škola sa aktívne zapojila do viacerých medzinárodných i národných projektov. S nemeckými partnermi IB Jena, IB Magdeburg a českým SOŠ a SOU automobilní Kyjov a SŠ polytechnická Brno, Jílová 36g sme realizovali spolu štyri mobilitné projekty podprogramu Leonardo da Vinci Programu celoživotného vzdelávania, podporovaného Európskym spoločenstvom. V rámci týchto projektov absolvovali svoju zahraničnú odbornú stáž žiaci odborov stolár, maliar, operátor stavebnej výroby, montér suchých stavieb, autoopravár, mechanik stavebnoinštalačných zariadení a inštalatér. Na medzinárodnej úrovni sa nám osvedčila spolupráca so vzdelávacou inštitúciou IB Jena v NSR, ktorá nás na základe dobrých skúseností zo spolupráce s našou školou prizvala za partnerov do svojich projektov, ktoré sa realizovali na našej škole a v rámci ktorých naši žiaci absolvovali odborné stáže v Nemecku. Išlo o projekty XENOS, KJP a DPJW.

Škola sa aktívne zapája aj do národných rozvojových projektov vyhlasovaných MŠVVaŠ SR. Úspešne sme zrealizovali projekt Otvorená škola – Infovek, viackrát projekt Otvorená škola – oblasť športu, dva krát Jazykové laboratória pre základné a stredné školy, Grafické systémy

v odbornom vzdelávaní a príprave, Elektronizácia a revitalizácia školských knižníc, Digitálne štúrovstvo na školách, Propagácia odborného vzdelávania a prípravy v nedostatkových odboroch vzdelávania. Zapojili sme sa do projektu Škola budúcnosti, Zelená škola a Školská mliečna liga. Škola bola jedným z akreditovaných Školiacich centier Inforek na Slovensku, kde sa v rámci národného projektu Vzdelávanie učiteľov v oblasti práce a využitia informačno-komunikačných technológií v práci učiteľa – PIRŠ školili pedagógovia základných a stredných škôl v oblasti IKT.

2.7 Medzinárodná spolupráca

Výrazné sú i medzinárodné kontakty so vzdelávacími zariadeniami: v Nemecku - IB Jena, v Rakúsku - LBS Zistersdorf, v Českej republike – SŠ automobilní Kyjov, SPŠS Valašské Meziříčí, SŠ polytechnická, Jílova 36g Brno, SOŠ a SOU Vyškov, SŠ stavebných remesel Brno-Bosonohy.

2.8 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Rodičmi

Dobré výsledky dosahujeme v spolupráci s výborom združenia rodičov školy a rodičmi, ktorí majú záujem o študijné výsledky svojich žiakov. Vďaka ich sponzorským príspevkom získavame materiál a náradie na zlepšenie výučby. Pretrvávajúcim nedostatkom je však absolútny nezáujem rodičov problémových žiakov o správanie svojich detí. I napriek mnohým upozorneniam často odmietajú návštevu školy a spolupodieľanie sa na riešení problémov. Úzko spolupracujeme s ÚPSVaR pri zabezpečovaní štipendií žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Intenzívna je aj spolupráca vychovávateľov v ŠI s rodičmi ubytovaných žiakov. Rodičia žiakov sú priebežne informovaní o správaní, ako aj výchovno – vzdelávacích výsledkoch svojich detí prostredníctvom plenárneho a triednych rodičovských združení. Vyskytnuté problémy riešime v spolupráci s rodičmi, náročnejšie i s ÚPSVaR v Považskej Bystrici.

Zamestnávateľmi

Škola už dlhé obdobie aktívne spolupracuje so stavebnými firmami BAUMIT, BRAMAC a VELUX, ktoré pravidelne organizujú školenia aj pre našich žiakov a informujú o najnovších výrobkoch svojich firiem. Pozornosť firiem a rôznych súkromných podnikateľov v okolí sa sústreďuje hlavne na mesiac jún, kedy sa snažia získať nových zamestnancov z radov končiacich absolventov našej školy. Takouto bolo aj predstavenie firmy Kia Motors Slovakia pre žiakov školy autoopravárenských odborov a nadväzne spolupráca s touto firmou - dary škole v podobe dodávky dvoch osobných automobilov KIA ceed a konštrukčných súčastí, ako pomôcok pre praktickú výučbu odborov autoopravár.

Výrazné aktivity na skvalitnenie výchovy v strechárskych profesiách vyvíja Cech strechárov Slovenska. Spolupracou s firmami, ktoré dodávajú materiál na strechy sa snaží maximálne prispievať materiálne na výchovu nových odborníkov pre montáž strešných systémov. Organizovaním rôznych súťaží zručností a školení pomáha pri výchove žiakov Cech maliarov Slovenska.

S najnovšími výrobkami a technológiami často oboznamujú našich žiakov v priestoroch nášho COP firmy RIGIPS, KNAUF, MAPEI, DÖRKEN SK, STORCH, GEBERIT, RAVEN, URSA, CAPAROL.

Inými partnermi

Pri dosahovaní výchovno–vzdelávacích cieľov spolupracujeme aj s PX Centrom v Považskej Bystrici, ZUŠ – výtvarným aj hudobným odborom, kinom Mier, CVČ v Považskej Bystrici, ktoré pre predsedov tried pripravil projekt na zlepšenie komunikačných zručností. Aktívne pracujú i žiaci v tzv. „pear“ skupine, činnosť ktorej CVČ zabezpečuje s organizáciou Lúč zo Žiliny.

V oblasti softvérového vybavenia úspešne spolupracujeme s firmou Kros, a.s. Žilina, kde využívame stavebné i ekonomické softvéry. Úspešní žiaci každoročne získavajú od spoločnosti Kros, a.s. Žilina certifikáty. Na skvalitnenie vyučovania využívame spoluprácu so spoločnosťou Junior Achievement Slovensko, n.o. Bratislava, modul Globálny etický program – etika v podnikaní, kde sa naši žiaci každoročne zúčastňujú celoslovenského kola „Vedieť sa správne rozhodnúť.“ Po úspešnom zvládnutí Globálneho etického programu získavajú medzinárodný certifikát.

Medzi úspešné patrí aj spolupráca:

- so stavovskými združeniami na Slovensku a v Českej republike (Cech strechárov Slovenska, Cech maliarov Slovenska, Cech podlahárov Slovenska, Cech obkladačů České republiky, Cech topenářů a instalatérů České republiky, Cech sádrokartonářů České republiky,
- so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania MŠVVaŠ SR Bratislava, KPPP Trenčín, MPC Bratislava, Trenčín a ÚPSVaR Považská Bystrica.

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

3.1 Popis školského vzdelávacieho programu

Príprava v školskom vzdelávacom programe pre denné nadstavbové štúdium zahŕňa teoretické vyučovanie a odbornú prax. Tomu je prispôbená aj organizácia výučby.

Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy na Ul. slovenských partizánov 1129/49, alebo v budove na ulici Štúrova 38, Považská Bystrica.

Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby akademických predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v dvoch cudzích jazykoch. Pre vyučovanie cudzích jazykov je k dispozícii jazykové laboratórium vybavené multimediami techniku. Pri cudzích jazykoch sa žiaci triedy delia na skupiny podľa platných predpisov. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, fyziky, ekológie a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. Škola má zriadené tri počítačové laboratóriá, slúžiace pre vyučovanie informatiky ako aj ďalších predmetov, v rámci ktorých sa využívajú prostriedky informačno-komunikačných technológií. V rámci predmetu informatika sa trieda delí na skupiny tak, aby na jedného žiaka pripadal jeden počítač a mohol tak pracovať samostatne. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, technologických postupov a procesov. V rámci aplikácie informačno-komunikačných technológií do vyučovacieho procesu má škola vybudované multimediami učebne, ktoré slúžia pre vyučovanie akademických i profesijných predmetov. Sú tak vytvorené podmienky pre prezentáciu príprav prostredníctvom interaktívnej tabule a aplikáciu informácií získavaných on-line z internetu na vyučovacej hodine.

V rámci odbornej praxe žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti vo svojom odbore. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Súčasťou vyučovania sú odborné exkurzie, návšteva veľtrhov alebo výstav, ktoré sú každoročne organizované v priebehu školského roka.

Študijné odbory komplexne pripravujú žiaka na svoje budúce povolanie po teoretickej i praktickej stránke tak, aby bol schopný sa okamžite začleniť do výrobného procesu, prípadne aby mohol pokračovať v štúdiu na vysokej škole, ale aj pri podnikaní v danom odbore.

Maturitná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠVVaŠ SR.

3.2 Základné údaje pre študijné odbory

3659 L stavebníctvo

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma štúdia:	denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Podmienky prijatia na štúdium ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy.
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Odborne kvalifikovaný technicko – hospodársky pracovník v štátnych a súkromných podnikoch a inštitúciách, samostatný podnikateľ v príslušnom odbore.
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	Vzdelávacie programy na vysokých školách technického zamerania v príbuzných odboroch, možnosti pomaturitného štúdia v danom alebo príbuznom odbore, - špeciálne kurzy, ktoré umožnia rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventa v danom odbore.

3757 L dopravná prevádzka

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma štúdia:	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov.
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úspešné ukončenie 3. ročníka trojročného daného učebného odboru. Podmienky prijatia na štúdium ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy.
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Získaním základných odborných vedomostí a zručností sa absolvent uplatní ako kvalifikovaný zamestnanec v technicko-hospodárskych funkciách v oblasti dopravy a pôšt
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	Možnosť pomaturitného špecializačného štúdia, štúdia na vysokých školách

6403 L podnikanie v remeslách a službách

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma štúdia:	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Úspešné ukončenie 3. ročníka trojročného daného učebného odboru. Podmienky prijatia na štúdium ustanovuje vykonávací predpis o prijímacom konaní na stredné školy
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie
Úroveň SKKR/EKR	4
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Absolvent nájde uplatnenie podľa profilácie: - v remeslách a službách - v obchodných podnikoch - v podnikoch spoločného stravovania ako radový pracovník, riadiaci pracovník strednej úrovne alebo sa môže uplatniť ako samostatný podnikateľ.
Nadväzná odborná príprava (ďalšie vzdelávanie):	Vzdelávacie programy vysokoškolského vzdelávania na úrovni 5B, alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zvýšenie alebo zmenu.

3.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe pre denné nadstavbové štúdiu zahŕňa teoretické vyučovanie a odbornú prax. Tomu je prispôbená aj organizácia výučby.

Teoretické vyučovanie je organizované v priestoroch školy na U. slovenských partizánov 1129/49. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v dvoch cudzích jazykoch. Pre vyučovanie cudzích jazykov je k dispozícii jazykové laboratórium vybavené multimediálnou technikou. Pri cudzích jazykoch sa žiaci triedy delia na skupiny podľa platných predpisov. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, fyziky a informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. Škola má zriadené počítačové laboratóriá, slúžiace pre vyučovanie informatiky ako aj ďalších predmetov, v rámci ktorých sa využívajú prostriedky informačno-komunikačných technológií. V rámci predmetu informatika sa trieda delí na skupiny tak, aby na jedného žiaka pripadal jeden počítač a mohol tak pracovať samostatne. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť ekonomiky, technologických postupov a procesov. V rámci aplikácie informačno-komunikačných technológií do vyučovacieho procesu má škola vybudovanú multimediálnu učebňu, ktorá slúži

pre vyučovanie všeobecnovzdelávacích i odborných predmetov. Sú tak vytvorené podmienky pre prezentáciu príprav prostredníctvom interaktívnej tabule a aplikáciu informácií získavaných on-line z internetu na vyučovacej hodine.

V rámci odbornej praxe žiaci získavajú teoretické a praktické zručnosti vo svojom odbore. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Súčasťou vyučovania sú odborné exkurzie, návšteva veľtrhov alebo výstav, ktoré sú každoročne organizované v priebehu školského roka.

Študijné odbory denného nadstavbového štúdia komplexne pripravuje žiakov na budúce povolania po teoretickej i praktickej stránke tak, aby boli schopní sa okamžite začleniť do výrobného procesu, prípadne aby mohli pokračovať v štúdiu na vysokej škole alebo súkromne podnikat'.

Prijímacie konanie sa realizuje podľa platnej legislatívy. Uchádzači o štúdium sú prijímaní na základe kritérií, ktoré každoročne schvaľuje pedagogická rada a zriaďovateľ, bez prijímacích skúšok a pohovorov.

Maturitná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠ SR.

3.4 Zdravotné požiadavky na uchádzača

Do študijných odborov môžu byť prijatí uchádzači, ktorých zdravotný stav posúdil a na prihláške potvrdil všeobecný lekár. Všetky požiadavky vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sú rozpracované na konkrétny študijný odbor.

3.5 Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce

Výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia, hygiene práce a ochrane pred požiarmi je neoddeliteľnou súčasťou teoretického vyučovania a praktickej prípravy. V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné utvoriť podľa platných predpisov podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce a ochrany pred požiarmi. Je nevyhnutné preukázateľne poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a dodržiavanie týchto predpisov vyžadovať.

V priestoroch určených na praktickú prípravu je potrebné podľa platných technických predpisov vytvoriť podmienky na bezpečnú prácu, dôkladne a preukázateľne oboznámiť žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s hygienickými predpismi, s technickými predpismi a technickými normami, s predpísanými technologickými postupmi, s pravidlami bezpečnej obsluhy technických zariadení, používaním ochranných prostriedkov a dodržiavanie týchto predpisov kontrolovať a vyžadovať.

Ak práca vyžaduje priamy dozor, musí osoba poverená priamym dozorom obsiahnuť všetky pracovné miesta žiakov tak, aby mohla pri ohrození zdravia žiaka bezprostredne zasiahnuť. Žiaci majú zakázané vykonávať práce so zvýšeným nebezpečenstvom.

3.6 Súvislá odborná prax

Cieľom praxe je nadobudnutie, rozšírenie a overenie teoretických a praktických poznatkov a zručností v súlade s učebnými osnovami v podmienkach praxe. Súvislá odborná prax dopĺňa odbornú teoretickú prípravu žiaka a praktické poznanie prostredia a podmienok, v ktorých bude po absolvovaní štúdia pracovať.

Žiak bude počas súvislej odbornej praxe vykonávať činnosti v súlade s učebnými osnovami, ktoré tvoria profil absolventa školy a v súlade so školským vzdelávacím programom a učebnými plánmi viažucich sa k súvislej odbornej praxi v prevádzkových podmienkach

Organizácia, v ktorej žiak vykonáva súvislú odbornú prax zabezpečí vo svojej prevádzke súvislú odbornú prax pre žiaka študijného odboru v súlade s obsahom odborných predmetov, poskytne mu primerané pracovné a sociálne podmienky a poverí svojho zamestnanca organizovaním odbornej praxe, ktorý poskytne žiakovi odbornú pomoc a odborné vedenie.

Škola zabezpečí v priebehu praxe kontrolu jej priebehu a dodržiavania dohodnutých podmienok, Žiak je počas vykonávania praxe povinný dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, pracovnú disciplínu a pracovný režim na pracovisku, kde bude vykonávať súvislú odbornú prax a plniť si povinnosti vyplývajúce z obsahovej náplne odbornej praxe. Bude rešpektovať pokyny kompetentných zamestnancov organizácie, ktorí budú zabezpečovať odbornú prax.

Súvislá odborná prax sa vykonáva denne v rozsahu 6 hodín počas 10 dní. Organizuje sa v 1. ročníku, spravidla počas akademického týždňa a 1. týždňa ústnej formy internej časti maturitnej skúšky.

4 PROFIL ABSOLVENTA

4.1 ŠTUDIJNÝ ODBOR 3659 L STAVEBNÍCTVO

4.1.1 Charakteristika absolventa

Absolvent študijného odboru 3659 L stavebníctvo je kvalifikovaný pracovník so širokým všeobecnovzdelávacím základom s odbornými teoretickými vedomosťami a praktickými technickými a manuálnymi zručnosťami, ktorý je schopný samostatne vykonávať činnosti technicko-hospodárskeho pracovníka v obchodných a výrobných firmách, v štátnych a verejných inštitúciách alebo ako samostatne zárobkovo činná osoba formou živnosti alebo podnikania. pripravený uplatniť sa v zodpovedajúcich pracovných, odbornovo-profesijných a spoločenských funkciách. Vzdelanie absolventovi poskytuje potrebné poznatky o prírode, človeku a spoločnosti a umožňuje tiež chápať vnútorné súvislosti medzi javmi, ceníť si kultúrne hodnoty. Štúdium po odbornej stránke rozvíja a rozširuje schopnosti adaptácie absolventa na meniace sa podmienky spoločenskej reality a zdokonaľuje komunikačné schopnosti tak, aby po nástupnej praxi a zapracovaní mohol vykonávať činnosti stredných technických pracovníkov. Absolvent študijného odboru má vypestovanú potrebu sústavného celoživotného vzdelávania sa a je pripravený na vysokoškolské štúdium alebo pomaturitné štúdium v študovanom odbore alebo príbuzných odboroch.

Počas štúdia je formovaný kladný vzťah žiakov ku knihe (práca s knihou) priamo s literatúrou pomocou konania rôznych čitateľských zručností.

Žiakov rozvoj osobnosti počas štúdia je aj v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, predchádza sa rôznym formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu v oblasti problematiky migrácie a terorizmu. Počas štúdia sa podporuje výchova k ľudským právam v triede, aby sa podporila hodnota človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti. Cieľom školy je uplatňovať zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie a eliminovať tak nežiaduce javy, ktorými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych žiakov od ostatných žiakov. Vytvárať tým vhodné podmienky na ich vzdelávanie v triedach spolu s majoritnou populáciou. Vzdelávanie žiakov cudzincov sa bude postupovať podľa schválenej pedagogickej dokumentácie pre žiakov cudzincov žijúcich na území SR formou prípadných jazykových kurzov.

Počas štúdia sa u žiaka rozvíja environmentálna výchova a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti žiaka, ktorá je zameraná k uvedomelej spotrebe prírodných zdrojov, separácii odpadu, k vytváraniu správnych postojov žiakov k životnému prostrediu, k prevencii proti jeho znečisťovaniu a poškodzovaniu. Tento rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania sa snaží škola podporovať zapájaním sa do rôznych projektov a súťaží.

Do vzdelávania je zahrnutá aj finančná gramotnosť žiakov, kedy sa kladie dôraz na kompetencie týkajúce sa boja proti korupcii, ochrane spotrebiteľa, váženie si práce vlastnej ale aj cudzej a jej finančného ohodnotenia a váženie si peňazí.

Počas štúdia sa kladie dôraz na používanie inovačných pedagogických metód s využitím informačných, komunikačných a digitálnych technológií za účelom rozvoja informačnej a digitálnej gramotnosti a kompetencií žiakov.

Absolvent študijného odboru denného nadstavbového štúdia 3659 L stavebníctvo v oblasti organizácie a riadenia výroby pozná základné pojmy a vzťahy z ekonomiky podniku, princípy racionalizácie technických a technologických procesov zvyšovania efektívnosti a hospodárnosti využívania surovín, palív a energie. Absolvent má vedieť dodržiavať technologickú disciplínu a kvalitu výroby a má sa vedieť presne technicky vyjadrovať v písomnom a ústnom prejave. Absolvent má poznať základné bezpečnostné, hygienické a protipožiarne predpisy, ako aj ustanovenia týkajúce sa ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, je tiež pripravený zúčastňovať sa na riadení života spoločnosti a konať v súlade s jej právnymi normami a morálnymi zásadami.

Absolventi sú pripravení na výkon odborných činností, pre ktoré je podmienkou úplné stredné odborné vzdelanie v stavebníctve v podmienkach veľkých, stredných i malých podnikov, ale aj pre živnosť, príp. samostatné podnikanie.

Nevyhnutnou súčasťou teoretickej aj praktickej prípravy žiakov je bezpečnosť práce, ochrana zdravia pri práci, hygiena práce a ochrana pred požiarom. V teoretickej príprave v triedach a odborných učebniach žiaci získajú základné teoretické poznatky, vždy však v súvisi s ich praktickou aplikáciou a praktickým využitím.

Odbornú prípravu umocňuje absolvovanie odborných exkurzií a realizácia odbornej praxe v dielňach, ale aj priamo na stavbách alebo v teréne.

Prehĺbenie odbornej prípravy umožňujú špeciálne účelové kurzy, ktoré môžu školy organizovať počas tohto vzdelávacieho programu.

4.1.2 Kompetencie absolventa

Absolvent študijného odboru 3659 L stavebníctvo po absolvovaní vzdelávacieho programu disponuje týmito kompetenciami:

Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

V súlade s Odporúčaním rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť

je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho osobným a odborným záujmom;
- porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie;
- identifikovať v texte logické, časové a príčinnno-následné súvislosti;
- uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú;
- vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom;
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť;
- bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému;
- aktívne zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne; dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou;
- dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôbiť stratégiu, charakter a tón komunikácie;
- vytvoriť štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou;
- pri tvorbe textu uplatniť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) Viacjazyčnosť

je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislosti. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote. Rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný;

- porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu;
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom. Dokáže nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú, alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života;
- spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné sny, nádeje a ambície. Stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie;
- napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo napríklad aj e-mailu opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve

matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru;
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov;
- chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz;
- aktívne zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) Digitálna kompetencia

zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú;

- kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami;
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať;
- chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa

je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- starať o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky nezdravého životného štýlu a závislostí;
- kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva;
- preukázať istotu vo svojej schopnosti zvládnuť výzvy v živote;
- dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným;
- pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom;
- identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspoľahlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností;
- dokáže použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) Občianska kompetencia

je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania;
- vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni;
- porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku;
- kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta;
- dokáže zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja

populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) *Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu*

zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- vyhľadávať možnosti spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet;
- zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu;
- poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

Odborné kompetencie

a) *Požadované vedomosti*

Absolvent má:

- vysvetliť základnú odbornú terminológiu a symboliku používanú v odbore, zásady technickej normalizácie a štandardizácie v odbore,
- charakterizovať technickú dokumentáciu, spôsoby jej zhotovenia a jej náležitosti v rozsahu daného odboru,
- poznať princípy konštruktívneho zobrazovania rovinných a priestorových útvarov,
- poznať zásady kresliarskych techník uplatňovaných v technickej praxi,
- poznať zásady práce s programovým vybavením počítača v odbore,
- poznať princípy, metódy a aplikačné možnosti počítačovej grafiky a dostupného softvéru v oblasti stavebných a geodetických prác a tvorby GIS,
- poznať nosné konštrukcie stavieb z hľadiska funkcií, prenášania zaťaženia, použitia materiálov, technológie zhotovenia,
- poznať princípy navrhovania a posúdenia prvkov betónových a železobetónových konštrukcií z hľadiska statiky,
- poznať technologické postupy výroby, spájania alebo montáže betónových a železobetónových prvkov, ich dopravy, údržby, rekonštrukcie a opráv,
- poznať základné informácie z oblasti drevených a ocelových konštrukcií,
- poznať charakteristické znaky architektonických slohov, vývoj architektúry ,význam pamiatkovej starostlivosti,
- poznať základné druhy izolácií, povrchových úprav a technické zariadenie budov,

- poznať zásady kalkulácie a rozpočtu stavieb, stavebnej prevádzky podniku / firmy,
- charakterizovať podstatu podniku, jeho postavenie na trhu,
- poznať základy riadenia a organizácie stavebného podniku a zabezpečenie jeho činnosti,
- poznať organizačnú štruktúru podniku / firmy, účastníkov výstavby a ich kompetencie,
- poznať obsah, význam a členenie investičnej výstavby,
- charakterizovať základy investorskej a dodávateľskej prípravy stavieb a vedieť určiť rozdiel medzi nimi,
- poznať obsah plánovania a dokumentácie pre realizáciu stavieb,
- poznať právne normy usmerňujúce investičný proces - stavebný zákon,
- vysvetliť princípy, metódy a aplikačné možnosti počítačovej grafiky a dostupného softvéru v oblasti stavebných a geodetických prác,
- charakterizovať hlavné zásady a technologické postupy prác a zhotovenia danej konštrukcie v rozsahu príslušného odboru,
- zdôvodniť voľbu a použitie vhodného technického a technologického vybavenia a postupu
- prác v rozsahu príslušného odboru,
- popísať a vysvetliť druhy, funkciu a použitie pracovného náradia, nástrojov, pomôcok, prístrojov, pomocných zariadení, mechanizačných prostriedkov a strojov používaných v odbore.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- používať odbornú terminológiu a symboliku v rozsahu príslušného odboru,
- uplatňovať zásady technickej normalizácie a štandardizácie v rozsahu príslušného odboru,
- dodržiavať zásady technického zobrazovania v rozsahu príslušného odboru,
- čítať a vypracovať technickú dokumentáciu v rozsahu príslušného odboru,
- využívať jednoduché počítačové aplikácie v rozsahu príslušného odboru,
- zvoliť si a používať správne vhodné materiály, technologické postupy a technické vybavenie v rozsahu príslušného odboru,
- vykonávať činnosti v oblasti výrobnnej kontroly a kontroly kvality výrobkov v rozsahu príslušného odboru,
- používať, resp. navrhnúť vhodné spôsoby skladovania, manipulácie a dopravy, materiálov, pomôcok, náradia, prístrojov, strojov a zariadení v rozsahu príslušného odboru,
- byť manuálne zručný v rozsahu príslušného odboru,
- robiť čistú, starostlivo prevedenú prácu s citom pre materiál, estetický vzhľad, prevedenie a hodnotu výrobku/služby v danom odbore,

- dodržiavať a realizovať zásady bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce aj ochrany pred požiarmi v rozsahu príslušného odboru,
- zistiť a odstrániť nedostatky a možné riziká pri prácach v odbore,
- poskytnúť prvú pomoc pri náhlej chorobe alebo úraze v rozsahu príslušného odboru,
- určiť možné zdroje znečisťovania životného prostredia, navrhnúť správny postup likvidácie odpadu súvisiaceho s príslušnou výrobou alebo službou v odbore,
- pracovať hospodárne pri manipulácii s materiálmi, energiou, strojmi a zariadeniami,
- dodržiavať technologickú a pracovnú disciplínu v danom odbore,
- vykonávať kvalifikovane základné odborné práce, racionálne riešiť jednoduché problémové situácie,
- dodržiavať normy a parametre kvality procesov, výrobkov alebo služieb.
- používať geodetické prístroje, pomôcky a postupy pri meračských prácach a ich ďalšom spracovaní v rozsahu daného odboru,
- používať základné ekonomické pojmy a kategórie,
- popísať podstatu a princípy fungovania trhovej ekonomiky a podnikateľskej činnosti,
- orientovať sa v právnych formách podnikania a charakterizovať ich,
- posúdiť vhodné formy podnikania vo svojom odbore,
- orientovať sa v právnych normách a predpisoch vo svojom odbore,
- charakterizovať štruktúru národného hospodárstva a činitele ovplyvňujúce jeho úroveň
- aplikovať činnosti spojené s investičnou prípravou vrátane stavebného riadenia, rozpočtovania, kalkulácie stavieb a stavebnej prevádzky v podniku/firme,
- popísať kompetencie účastníkov výstavby,
- aplikovať zásady hygieny práce, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia v danom odbore,
- rozpoznať možné zdroje znečisťovania životného prostredia súvisiace s príslušnou výrobou alebo službou a načrtnúť možnosti eliminácie týchto zdrojov v danom odbore,
- používať základné rezortné predpisy, smernice, technologické návody a technické normy používané v rozsahu daného odboru,
- uplatňovať prakticky v každodennej praxi základné poznatky z Občianskeho a Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, hospodárskeho a pracovného práva,
- použiť základné zručnosti marketingu a zabezpečovať sociálno-ekonomické informácie pre potreby riadenia podniku alebo firmy.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,

- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- schopnosťou riešiť rýchlo, rozhodne a právne havarijné situácie,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

4.1.3 Vzdelávacie oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva v príslušnom odbore. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania.

Odborné vzdelávanie

Teoretické vzdelávanie

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- orientovať sa v základnej odbornej terminológii a symbolike používanej v odbore, v zásadách technickej normalizácie a štandardizácie v stavebníctve,
- charakterizovať technickú dokumentáciu, jej druhy, náležitosti a spôsoby zhotovenia v odbore,
- poznať aktuálne predpisy BOZP, hygieny práce, ochrany pred požiarom a osobné ochranné pracovné prostriedky používané pri stavebných prácach,
- charakterizovať základné konštrukcie aj rozvody TZB v odbore z hľadiska ich častí, funkcií, materiálov, technológie zhotovenia a postupov výroby, alebo montáže,
- vysvetliť statickú funkciu jednotlivých stavebných prvkov a konštrukcií v odbore,
- charakterizovať druhy technických materiálov z hľadiska ich fyzikálnych a mechanických vlastností, použitia a technológie ich spracovania alebo spôsobu ich zabudovania, montáže v rozsahu odboru,

- vysvetliť podstatu výroby, spájania alebo montáže, dopravy, údržby, rekonštrukcie a opravy základných konštrukcií v odbore,
- charakterizovať vzťahy medzi účastníkmi investičného procesu a zákonitosti organizácie a riadenia stavebnej výroby v rozsahu odboru,
- poznať zásady bezpečnosti, ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia, vrátane recyklácie stavebného odpadu.

Obsahové štandardy

Technické vzdelávanie

Technické vzdelávanie tvorí dôležitú časť odborného vzdelávania v odbore. Žiaci študijného odboru sa vedia orientovať v odbornej terminológii v stavebníctve, žiaci získajú základné vedomosti o stavebných konštrukciách, ich zobrazovaní v technickej dokumentácii podľa platných noriem EÚ. Súčasťou vedomostí a zručností je čítanie, riešenie a zhotovovanie technickej dokumentácie, kreslenie náčrtov a detailov stavebných konštrukcií v rozsahu odboru, teoretické vedomosti týkajúce sa základných geodetických činností, ktoré bude absolvent v praktickom živote vykonávať. Nadobudnú vedomosti o architektonických slohoch, ich základných prvkoch a ich porovnávaní. Žiaci získajú súbor vedomostí týkajúcich sa navrhovania hospodárnych prierezov jednoduchých prvkov oceľobetónových konštrukcií, ktorých cieľom je rozvíjať logické myslenie, aplikovať systematickosť a presnosť v práci v odbore. Obsahový štandard pripravuje žiakov na činnosti spojené s investičnou prípravou, vrátane stavebného konania, s rozpočtovaním, kalkuláciou stavieb a stavebnou prevádzkou vo firme. Naučia sa pracovať s technickými podkladmi, využívať prostriedky informačných a komunikačných technológií používaných v odbore. Otázky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ako aj starostlivosť o životné prostredie sú súčasťou technického vzdelávania v rámci odboru.

Technologické vzdelávanie

Učivo poskytuje žiakovi základné vedomosti o technologických postupoch pri vykonávaní stavebných prác, postupoch pri zhotovovaní stavebných konštrukcií, o technológii výroby materiálov, riešení technologických, materiálových a iných problémov, ktoré sa vyskytujú v stavebnej praxi pri výstavbe, rekonštrukciách a adaptáciách budov. Obsah učiva je ďalej zameraný na osvojenie si vedomostí a zručností súvisiacich s používaním pomôcok, prístrojov, strojov a zariadení, problematiky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia v odbore. Súčasťou technologického vzdelávania je posúdenie hospodárnych návrhov prvkov stavebných konštrukcií a ich technologické zhotovenie z betónu a oceľobetónu. Žiak získa technické a ekonomické myslenie, odborné vyjadrovanie, organizačné schopnosti, bude vedieť vysvetliť a zdôvodniť voľbu a použitie vhodného materiálu pre daný technologický postup prác, posúdiť príčiny vzniku porúch na objekte a navrhnúť ich odstránenie.

Cieľom je viesť žiakov k hospodárnemu a ekologickému riadeniu stavby, k rešpektovaniu stavebného zákona a ďalších platných predpisov v stavebníctve aj technických predpisov a noriem pre stavebníctvo platných v rámci EU.

Praktická príprava

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- čítať technickú dokumentáciu jednoduchých výrobkov a konštrukcií, schémy, pracovné návody a vie ich používať v pracovných činnostiach v rozsahu odboru,
- vypracovať zjednodušenú projektovú dokumentáciu stavby,
- riešiť základné statické výpočty a navrhovať a posudzovať jednoduché prvky a konštrukcie v odbore,
- navrhnúť vhodné spôsoby zabudovania a montáže materiálov, výrobkov a konštrukcií, ich skladovania, manipulácie a dopravy,
- orientovať sa v základných smeroch a prvkoch architektúry,
- zohľadniť konštrukčné, technologické, statické, architektonické, ekonomické a ekologické hľadiská pri návrhu a realizácii objektov a ich vplyv na životné prostredie,
- vyhotoviť rozpočtovú dokumentáciu stavby,
- zabezpečiť predprojektovú a projektovú prípravu stavby rešpektovaním stavebného zákona,
- obsluhovať základné typy geodetických prístrojov pre vytyčovanie stavieb,
- aplikovať informačno-komunikačné technológie v pracovnom procese,
- posúdiť kvalitu vykonaných prác vzhľadom na použitý technologický postup,
- dodržiavať zásady bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia v stavebníctve.

Obsahové štandardy

Technické a technologické vzdelávanie

Žiaci si osvoja praktické uplatňovanie príslušných technických a technologických noriem a predpisov v odbore, všetky manuálne zručnosti v oblasti tvorby, konštrukcie, zohľadňujú hľadisko ekonomické, bezpečnosti práce aj ochrany životného prostredia. Podľa potreby využívajú informačné a komunikačné technológie v danom odbore. Žiaci získajú základné zručnosti v hodnotení kvality svojej práce. Vzdelávací okruh poskytuje absolventom ďalej prehľad o meraniach a výpočtoch v rozsahu odboru stavebníctvo. Súčasťou vyučovania sú otázky zaoberajúce sa starostlivosťou o životné prostredie napr. znečistenie životného prostredia. Vzdelávacia oblasť u žiakov rozvíja intelektuálne schopnosti a praktické zručnosti, schopnosť samostatnej tvorivej práce, trpezlivosť, vytrvalosť a zodpovednosť za vykonanú prácu.

Informačné a komunikačné technológie

Žiak získa zručnosti v práci s prostriedkami informačných a komunikačných technológií v odbore, najmä v používaní aplikačného počítačového programu pri tvorbe technickej, technologickej a rozpočtovej dokumentácie.

4.2 ŠTUDIJNÝ ODBOR 3757 L DOPRAVNÁ PREVÁDZKA

4.2.1 Charakteristika absolventa

Absolvent skupiny študijných odborov 37 Doprava, pošty a telekomunikácie na stredných odborných školách je kvalifikovaný pracovník so širokým profilom, ktorý je po nástupnej praxi a zodpovedajúcej dobe zapracovania pripravený pre výkon podnikateľských, technicko-hospodárskych a technických funkcií a ekonomických funkcií, prípadne vysokokvalifikovaných robotníckych povolání v oblasti dopravy a prepravy. Absolvent môže nájsť uplatnenie v dopravných službách a v zasielateľských organizáciách zaoberajúcich sa kontrolnou, riadiacou a rôznou komerčnou činnosťou najmä v cestnej doprave. Absolvent je pripravený vykonávať kvalifikovanú činnosť v oblasti elektrickej trakcie a energetiky v doprave, zabezpečovacej a oznamovacej techniky v doprave, telekomunikačnej techniky a údržby opráv koľajových alebo cestných vozidiel.

Počas štúdia je formovaný kladný vzťah žiakov ku knihe (práca s knihou) priamo s literatúrou pomocou konania rôznych čitateľských zručností.

Žiakov rozvoj osobnosti počas štúdia je aj v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, predchádza sa rôznym formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu v oblasti problematiky migrácie a terorizmu. Počas štúdia sa podporuje výchova k ľudským právam v triede, aby sa podporila hodnota človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti. Cieľom školy je uplatňovať zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie a eliminovať tak nežiaduce javy, ktorými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych žiakov od ostatných žiakov. Vytvárať tým vhodné podmienky na ich vzdelávanie v triedach spolu s majoritnou populáciou. Vzdelávanie žiakov cudzincov sa bude postupovať podľa schválenej pedagogickej dokumentácie pre žiakov cudzincov žijúcich na území SR formou prípadných jazykových kurzov.

Počas štúdia sa u žiaka rozvíja environmentálna výchova a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti žiaka, ktorá je zameraná k uvedomelej spotrebe prírodných zdrojov, separácii odpadu, k vytváraniu správnych postojov žiakov k životnému prostrediu, k prevencii proti jeho znečisťovaniu a poškodzovaniu. Tento rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania sa snaží škola podporovať zapájaním sa do rôznych projektov a súťaží.

Do vzdelávania je zahrnutá aj finančná gramotnosť žiakov, kedy sa kladie dôraz na kompetencie týkajúce sa boja proti korupcii, ochrane spotrebiteľa, váženie si práce vlastnej ale aj cudzej a jej finančného ohodnotenia a váženie si peňazí.

Počas štúdia sa kladie dôraz na používanie inovačných pedagogických metód s využitím informačných, komunikačných a digitálnych technológií za účelom rozvoja informačnej a digitálnej gramotnosti a kompetencií žiakov.

Absolvent stredných odborných učilíšť je pripravený vykonávať mechanické, elektromechanické a elektrické práce, ktoré súvisia s montážou, prevádzkou, nastavovaním, oživovaním,

diagnostikovaním, údržbou a opravami elektronických prvkov a zariadení v telekomunikačnej prevádzke, je schopný vykonávať práce technického, ekonomického a organizačného charakteru v jednotlivých druhov dopráv a v poštovej prevádzke.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získa absolvent štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzné odbory, logicky myslíaci, schopný aplikovať nadobudnuté základné vedomosti, zručnosti a návyky pri riešení konkrétnych problémov, schopný samostatnej práce i práce v tíme, sústavného samostatného sebavzdelávania s trvalým záujmom o sledovanie vývoja vo svojom odbore štúdiom odbornej literatúry, ovládajúci aj vybrané manuálne zručnosti. Je schopný využívať vedecky fundované metódy práce na zodpovedajúcej úrovni a cieľavedome, rozvážne a rozhodne jednať v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami vlastenectva, humanizmu, etiky a demokracie. Absolvent získa také schopnosti a vedomosti a flexibilitu svojich schopností, ktoré umožňujú uplatniť sa na pracovnom trhu na Slovensku a v rámci Európskej únie.

Vzdelávací program akcentuje všeobecné vzdelávanie a široko profilujúce odborné vzdelávanie a vytvára tak predpoklady pre celoživotné vzdelávanie a sebarealizáciu absolventov jednotlivých odborov.

4.2.2 Kompetencie absolventa

Po absolvovaní vzdelávacieho programu absolvent disponuje týmito kompetenciami:

Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

V súlade s Odporúčaním rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť

je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané

jeho osobným a odborným záujmom;

- porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie;
- identifikovať v texte logické, časové a príčinnno-následné súvislosti;
- uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú;
- vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom;
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť;
- bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému;
- aktívne zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne; dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou;
- dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôbiť stratégiu, charakter a tón komunikácie;
- vytvoriť štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou;
- pri tvorbe textu uplatniť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) Viacjazyčnosť

je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote. Rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný;
- porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu;
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom. Dokáže nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú, alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života;
- spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné

сны, nádeje a ambície. Stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie;

- napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo napríklad aj e-mailly opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve

matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru;
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov;
- chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz;
- aktívne zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) Digitálna kompetencia

zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú;
- kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami;
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať;
- chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a

poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa

je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- starať o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky nezdravého životného štýlu a závislostí;
- kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva;
- preukázať istotu vo svojej schopnosti zvládnuť výzvy v živote;
- dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným;
- pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom;
- identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspoľahlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností;
- dokáže použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) Občianska kompetencia

je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania;
- vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni;
- porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku;
- kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta;
- dokáže zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu

zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- vyhl'adávať možnosti spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet;
- zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu;
- poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

Všeobecné kompetencie

Absolvent má:

- zvoliť komunikatívnu stratégiu adekvátnu komunikačnému zámeru, podmienkam a normám komunikácie,
- vyjadrovať vhodným spôsobom svoj úmysel, prezentovať sám seba, podávať a získavať ústne alebo písomne požadovanú alebo potrebnú informáciu všeobecného alebo odborného charakteru, zapájať sa do diskusie, obhajovať svoj názor, pohotovo reagovať na nepredvídané situácie (otázka, rozhovor, anketa), uplatňovať verbálne a neverbálne prostriedky, spoločenskú a rečovú etiku a zdôvodňovať zvolené riešenie komunikačnej situácie,
- ovládať základné – najčastejšie používané lexikálne a gramatické prostriedky, rozumieť gramatickým menej frekventovaným lexikálnym a gramatickým javom a vedieť ich aj používať, samostatne tvoriť súvislé hovorené a písané prejavy,
- získať informácie z prečítaného a vypočutého textu (určiť hlavnú tému alebo myšlienku textu, rozlíšiť základné a vedľajšie informácie), dokázať text zaradiť do niektorých z funkčných štýlov, orientovať sa v jeho stavbe,
- uvádzať správne bibliografické údaje a citáty, spracovať písomné informácie najmä odborného charakteru,
- pracovať s Pravidlami pravopisu a inými jazykovými príručkami,
- chápať literárne dielo ako špecifickú výpoveď o skutočnosti a o vzťahu človeka k nej,
- vytvárať si predpoklady pre estetické vnímanie skutočnosti,
- vytvoriť si pozitívny vzťah k literárnemu umeniu, založený na interpretácii ukážok z umeleckých diel, na osvojení podstatných literárnych faktov, pojmov a poznatkov,
- pristupovať k literatúre ako k zdroju estetických zážitkov, uplatňovať estetické a ekologické hľadiská pri pretváraní životného prostredia, podieľa sa na ochrane kultúrnych hodnôt,
- v oblasti jazykovej poznať a používať zvukové a grafické (pravopisné) prostriedky daného jazyka, slovnú zásobu včítane vybranej frazeológie v rozsahu daných tematických okruhov, vybrané morfológické a syntaktické javy, základné spôsoby tvorby slov (odvodzovanie a skladanie slov), vybrané javy z oblasti štylistiky,
- v oblasti pragmatickej používať osvojené jazykové prostriedky v súvislých výpovediach a v obsahových celkoch primerane s komunikatívnym zámerom,

- s aspektom na strategickú kompetenciu vedieť vhodne reagovať na partnerove podnety, odhadovať významy neznámych výrazov, používať kompenzačné vyjadrovanie, pracovať so slovníkom (prekladovým, výkladovým) a používať iné jazykové príručky a informačné zdroje,
- v oblasti socio-lingvistickej vedieť komunikovať v rôznych spoločenských úlohách, bežných komunikatívnych situáciách, používať verbálne a neverbálne výrazové prostriedky v súlade so socio-kultúrnym úsudkom danej jazykovej oblasti, preukázať všeobecné kompetencie a komunikatívne kompetencie prostredníctvom rečových schopností na základe osvojených jazykových prostriedkov v komunikatívnych situáciách v rámci tematických okruhov, preukázať úroveň receptívnych (vrátane interaktívnych) a produktívnych rečových schopností,
- chápať nutnosť svojho úspešného zapojenia sa do spoločenskej deľby práce a oceniť prospešnosť získavania nových spôsobilostí po celý čas života,
- mať základné sociálne návyky potrebné na styk s ľuďmi a prakticky uplatňovať pri styku s ľuďmi spoločensky uznávané normy,
- uvedomovať si svoju národnú príslušnosť a svoje ľudské práva, mať ochotu rešpektovať práva iných ľudí,
- chápať princípy fungovania demokratickej spoločnosti a postupy, ako sa občan môže aktívne zapojiť do politického rozhodovania a ovplyvňovať verejné záležitosti na rôznych úrovniach (štát – región – obec),
- v praxi uplatňovať humanitné zásady vzťahov medzi ľuďmi a ekologické zásady vo vzťahu k životnému prostrediu,
- vytvárať si vlastní filozofické a etické názory ako základ na sústavnejšiu a dokonalejšiu orientáciu pri posudzovaní a hodnotení javov ľudského a občianskeho života,
- rozumieť matematickej terminológii a symbolike (množinovému jazyku a pojmom z matematickej logiky) a správne ju interpretovať a používať z nariadení, zákonov, vyhlášok a matematiky,
- vyhľadávať, hodnotiť, triediť, používať matematické informácie v bežných profesných situáciách a používať pritom výpočtovú techniku a prístupné informačné a komunikačné technológie,
- osvojiť si vyskytujúce sa pojmy, vzťahy a súvislosti medzi nimi, osvojiť si postupy používané pri riešení úloh z praxe,
- cieľavedome pozorovať prírodné javy, vlastnosti látok a ich premeny,
- rozvíjať finančnú a mediálnu gramotnosť,
- rozlišovať fyzikálnu a chemickú realitu, fyzikálny a chemický model,
- vedieť opísať osvojené prírodovedné poznatky a vzťahy medzi nimi, používať správnu terminológiu a symboliku, porozumieť prírodným zákonom,
- aplikovať získané prírodovedné poznatky i mimo oblasti prírodných vied (napr. v odbornom vzdelávaní, praxi, každodennom živote),
- poznať využitie bežných látok v priemysle, poľnohospodárstve a v každodennom živote a ich vplyv na zdravie človeka a životné prostredie,
- chápať umenie ako špecifickú výpoveď umelca, chápať prínos umenia a umeleckého zážitku ako dôležitú súčasť života človeka, vedome vyhľadávať a zúčastňovať sa

kultúrnych a umeleckých podujatí, vedieť vyjadriť verbálne svoj kultúrny zážitok, vyjadriť vlastný názor a obhájiť ho,

- vytvoriť si pozitívny vzťah ku kultúrnym hodnotám, prírode a životnému prostrediu a aktívne sa podieľať na ich ochrane,
- prejavovať aktívne postoje k vlastnému všestrannému telesnému rozvoju predovšetkým snahou o dosiahnutie optimálnej úrovne telesnej zdatnosti a vlastnú pohybovú aktivitu spojiť s vedomím potreby sústavného zvyšovaniu telesnej zdatnosti a upevňovania zdravia,
- uvedomovať si význam telesného a pohybové zdokonaľovania, vnímať krásu pohybu, prostredia a ľudských vzťahov,
- ovládať a dodržiavať zásady prvej pomoci, zabrániť úrazu a poskytnúť prvú pomoc pri úraze, uplatňovať pri športe a pobyte v prírode poznatky z ochrany a tvorby životného prostredia.

Odborné kompetencie

Odborné kompetencie je možné z dôvodu uplatňovania špecifik v jednotlivých študijných odborov vymedziť v rozsahu daného odboru.

Požadované vedomosti

Absolvent má:

- poznať základné ekonomické pojmy a vzťahy,
- poznať náležitosti potrebné na založenie a prevádzkovanie firmy a má vedomosti z oblasti občianskeho, obchodného, daňového práva a z oblasti marketingu a manažmentu,
- poznať zásady účtovníctva, jednoduché kalkulácie nákladov a rozpočty a na základe výsledkov prijímať závery,
- poznať organizačnú štruktúru prevádzkovateľov infraštruktúry,
- ovládať klávesnicu počítača desaťprstovou hmatovou metódou, vedomosti o obsahovej náplni a štylizácii obchodných listov,
- poznať základné právne normy a predpisy,
- poznať odbornú terminológiu pre oblasť dopravy, pôšt a telekomunikácií,
- poznať technologické postupy v oblasti dopravy, pôšt a telekomunikácií s využitím mechanizačných prostriedkov a výpočtovej techniky,
- ovládať problematiku dopravnej a prepravnej sústavy a hospodárskej geografie štátov Európy a vybraných štátov sveta,
- ovládať základné pojmy z oblasti tovaroznalectva, logistiky a colného konania,
- vedomosti z oblasti teórie práva, správneho konania, trestného konania, medzinárodného práva so zameraním na zahraničný obchod a colníctvo,
- poznať elektrotechnické zákony, elektrické a elektronické obvody, elektrické a elektronické súčiastky a funkčné celky, ich aplikáciu v oblasti dopravných prostriedkov, vrátane znalosti základných elektrotechnických meracích prístrojov a meracích metód,

- poznať materiály , ich vlastnosti a využitie v elektrotechnike, spôsoby výberu a voľby vhodných materiálov na konštruovanie častí i celkov elektronických zariadení,
- poznať princíp činnosti zabezpečovacej techniky a oznamovacích zariadení a logiku zabezpečovacích systémov z hľadiska bezpečnosti a spoľahlivosti systémov,
- poznať členenie konštrukčných uzlov a jednotlivých konštrukčných častí príslušných dopravných prostriedkov, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby,
- poznať druhy, vlastnosti a možnosti využitia mechanizačných zariadení v doprave a v poštovej prevádzke,
- poznať základy komunikácie so zákazníkmi a podstatu interpersonálnych vzťahov,
- poznať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce, tvorby a ochrany životného prostredia,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej profesii,
- poznať podmienky vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a uplatňovať tieto práva v praxi.

Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať získané teoretické vedomosti v praktickej činnosti,
- spracúvať a vhodnými metódami hodnotiť potrebné informácie na podnikateľské činnosti s využitím komunikačných a informačných technológií,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty a pracovať s webovými stránkami,
- vypočítat' a interpretovať základné ekonomické ukazovatele, účtovať, vystavovať a likvidovať potrebné doklady,
- aplikovať vybrané matematické, fyzikálne a chemické postupy pri riešení technických problémov a riešení úloh v hospodárskej praxi,
- používať cudzí jazyk k získaniu informácií z rôznych zdrojov a je schopný ho používať ako prostriedok pre potreby svojho povolania aj v medzinárodnej spolupráci,
- vyhotovovať na počítači podnikové písomnosti vecne, jazykovo a formálne správne,
- písať hmatovou metódou, ovládať techniky spracovania textu a dodržiavať normalizovanú úpravu písomnosti,
- sa správne orientovať v prevádzkových predpisoch a pomôckach,
- vykonávať technologické postupy, vyhotovovať a viesť príslušné prevádzkové doklady,
- aplikovať logistické postupy v jednotlivých oblastiach hospodárskeho života,
- uplatniť a použiť diagnostické metódy, metódy opráv a údržby dopravných prostriedkov , strojov a zariadení, ovládať meracie prístroje a novodobú testovaciu techniku,
- zhotovovať základnú projektovú dokumentáciu elektrických zariadení a inštalácií, určiť elektrotechnický materiál podľa účelu zariadenia so zreteľom na vlastnosti a spôsob spracovania,

- vykonať samostatný rozbor a riešenie jednoduchých problémov z elektrotechnickej praxe,
- prevádzkovať, navrhovať, konštruovať, skúšať a obsluhovať elektrické stroje, prístroje a zariadenia,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

4.2.3 Vzdelávacie oblasti

Odborné vzdelávanie vedie žiakov k zvládnutiu základných úloh odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva. Žiaci získavajú, upevňujú a prehlbujú si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Pri práci dodržiavajú zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany pred požiarom.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 37 Doprava, pošty a telekomunikácie v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Odborné vzdelávanie

Teoretické vzdelávanie

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- poznať ekonomické pojmy a ovládať ich súvislosti v oblasti dopravy,
- ovládať teóriu modernej ekonomiky a princípy trhovej ekonomiky. Využívať zákony a iné usmernenia podnikania a prevádzkovania v oblasti dopravy. Je pripravený riešiť parciálne ekonomické úlohy, analyzovať a komentovať základné ekonomické dokumenty charakterizujúce činnosť podniku,

- zhromažďovať, analyzovať a využívať technické prevádzkovo-ekonomické informácie na každodenné riešenie úloh v oblasti činnosti podniku zaoberajúcim sa podnikaním v doprave a telekomunikáciách,
- správne a adekvátne vyjadrovať prostredníctvom komunikácie, strojopisu a technického štýlu v odbornej oblasti dopravy a prepravy, komunikovať o tom ústne a písomne, nachádzať štandardné riešenia pracovnej situácie, technických a sociálnych vzťahov,
- byť schopný aj v časovej tiesni, skúmať problémy rôznych dopravných a prepravných situácií a kritických momentov, rozoznať priority pridelených úloh, racionálne organizovať pracovný čas vlastný aj pracovného tímu,
- ovládať zásady riadenia kolektívu zamestnancov pri práci na opravách a údržbe dopravných strojov,
- orientovať sa v základných úlohách a poslaní obchodnej činnosti
- aplikovať základy a zásady dopravnej politiky pre činnosť medzinárodnej a vnútroštátnej dopravy.

Obsahové štandardy

Ekonomika - Obsah vzdelávania uvádza žiakov do problematiky ekonomiky, hospodárskej praxe základných vzťahov a podstaty fungovania trhovej ekonomiky. Žiaci si osvoja používanie odbornej ekonomickej terminológie, získajú poznatky z oblasti makroekonómie a ekonomiky podniku, prehľad o zákonitostiach a javoch trhovej ekonomiky, učia sa porozumieť základným prvkom trhu a osvoja si vedomosti o fungovaní trhu a jeho subjektoch. Oboznámia sa s podstatou podnikateľskej činnosti, jednotlivými formami podnikania a ich charakteristikou. Súčasťou obsahu vzdelávania sú odborné vedomosti o podniku, základných podnikových činnostiach, jeho hospodárení, postavení na trhu. Žiaci si osvoja vedomosti o podstate a štruktúre národného hospodárstva a naučia sa porozumieť základným makroekonomickým ukazovateľom.

Doprava - Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti o postavení a funkcii železničnej, cestnej, riečnej, námornej, leteckej, mestskej a závodovej dopravy, prispieva k systémovému chápaniu dopravnej sústavy a vytvára vhodné podmienky na výchovu pracovníkov v oblasti kombinovanej dopravy, dopravných systémov a závodovej dopravy. Žiaci si osvoja základné normy platné v doprave, naučia sa klasifikovať, definovať a porovnávať prostriedky technickej základne dopravy, osvoja si problematiku organizácie, riadenia a technológie dopravného procesu. Súčasťou získaných zručností je aj oblasť využitia prostriedkov výpočtovej techniky na riešenie dopravných a prepravných problémov. Získavajú prehľad o medzinárodných dopravných trasách, o dopravnej geografii a hospodárskej charakteristike Slovenskej republiky, o štátoch susediacich so Slovenskou republikou, ostatných štátov Európy a ostatných svetadielov.

Preprava - Obsah vzdelávania poskytuje žiakom potrebné vedomosti z oblasti prepravného procesu vnútroštátnej aj medzinárodnej železničnej, cestnej, leteckej, vodnej a kombinovanej dopravy. Získajú vedomosti z oblasti ekonomickej, právnej, tarifnej i logickej potrebnej na realizáciu úloh moderného zasielateľstva. Poznatky tvoria ucelený systém s možnosťou ich rozšírenia s prihliadnutím na jeho ustavičný rozvoj. Žiaci získajú zručnosti pri účtovaní zmlúv, pri kalkuláciách, vyhotovovaní prepravných dokladov, poisťovaní, colnom vybavovaní i

reklamáciách. Žiaci získajú vedomosti a schopnosti potrebné na správne chápanie ekonomických a prepravných zásad dopravnej sústavy a poznatky z oblasti prepravného procesu a zabezpečovania dopravných a prepravných služieb.

Písomná a elektronická komunikácia - Obsah vzdelávania vedie žiakov k rozvíjaniu personálnych a interpersonálnych kompetencií a k rozvíjaniu používania informačných technológií. Žiak rýchlo a presne dokáže ovládať klávesnicu desaťprstovou hmatovou metódou, využívať editačné funkcie textového editoru a v tabuľkovom procesore vie správne aplikovať požiadavky normalizovanej úpravy písomnosti. Žiak vie vytvárať písomnosti a tabuľky na dobrej profesionálnej úrovni, t.j. vecne, jazykovo a formálne správne, bežne pracovať s elektronickou poštou, využívať komunikácie prostredníctvom webových stránok. U žiakov sa podporuje samostatné logické uvažovanie a pestuje sa kultivovaný písomný prejav z hľadiska vhodnej odbornej štylizácie, logickej, vecnej a gramatickej správnosti a vyhovujúcej formálnej úpravy v súlade s normou pre úpravu písomnosti.

Informačné a komunikačné technológie - Obsah vzdelávania vedie žiakov používať operačný systém, kancelársky software a pracovať s bežným aplikačným programovým vybavením vrátane špecifického programového vybavenia, ktoré sa používa v oblasti dopravy.

Praktická príprava

Výkonové štandardy

Absolvent vie:

- aplikovať základné ekonomické pojmy, vzťahy a zákonitosti a princípy racionalizácie technologických procesov na zvýšenie efektívnosti a hospodárnosti využívania palív, pohonných hmôt a energií,
- písať hmatovou metódou, racionálne ovládať klávesnicu a uplatniť kultivovaný písomný prejav z hľadiska vhodnej odbornej štylizácie, logickej, vecnej a gramatickej správnosti a vyhovujúcej formálnej úpravy,
- sa správne orientovať v prevádzkových predpisoch a pomôckach,
- navrhnúť konštrukčné riešenia vozidiel používaných v doprave a ich efektívne, ekologické a bezpečné prevádzkovanie a opravy,
- vykonať údržbu a montáž jednoduchých strojových zariadení,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygienu práce.

Obsahové štandardy

Odborná prax - Obsah vzdelávania odbornej praxe/výcviku vedie žiakov k prehĺbovaniu a upevňovaniu odborných vedomostí a praktických zručností. Používaním a dodržiavaním technologických postupov v súčinnosti s používaním platných noriem a predpisov sa vytvárajú u žiakov predpoklady na samostatný a kvalitný výkon práce s aplikáciou vedomostí získaných v teoretickej oblasti podľa študijného odboru. Žiaci sa oboznámia s činnosťami v dopravných podnikoch a prevádzkach teoreticky a prakticky na zmluvných pracoviskách, s úlohami vyplývajúcich z prepravnej práce dopravných podnikoch, s úlohami pri zabezpečovaní údržbárskych a opravárenských prác, so skladovou a prevádzkovou evidenciou, základnými diagnostickými úkonmi pri diagnostike motorových vozidiel a pri posudzovaní stavu

motorových vozidiel vzhľadom na bezpečnú prevádzku. Odborná prax úzko súvisí so starostlivosťou o bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, vytváraním vhodných pracovných podmienok, životným prostredím a starostlivosťou o zdravie človeka.

Elektrozariadenia dopravných prostriedkov - Obsah vzdelávania poskytuje žiakom prehĺbenie elektronických a elektrických vedomostí a zručností v oblasti diagnostikovania a odstránenia porúch na dopravných prostriedkoch, žiaci si preveria a precvičia princípy a dodržiavanie pravidelnej údržby dopravných prostriedkov, odstraňovanie prevádzkových porúch a starostlivosť o technický stav dopravných prostriedkov. Metódami simulácií skutočných situácií realizujú nácvik diagnostikovania a odstránenia porúch prostredníctvom odborných výučbových aplikácií.

4.3 PROFIL ABSOLVENTA 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH

4.3.1 Charakteristika absolventa

Absolvent študijného programu Podnikanie v remeslách a službách je schopný uplatniť sa vo svojich povolaniach so všeobecno-vzdelávacím základom a odbornými teoretickými vedomosťami a praktickými zručnosťami aplikovateľnými v praxi s prirodzenou profesionálnou hrdosťou.

Absolvent študijného odboru je kvalifikovaný pracovník schopný samostatne odborne riadiť a úspešne prevádzkovať malý a stredný súkromný podnik. Dokáže vyhľadávať a posudzovať podnikateľské príležitosti v súlade s realitou trhového prostredia, má prehľad o možnostiach uplatnenia na trhu práce v danom odbore. Chápe podstatu podnikania, má predstavu o základných právnych, ekonomických, administratívnych, osobnostných a etických aspektoch súkromného podnikania. Pozná riziká podnikania, je schopný posudzovať podnikateľské aktivity, zostaviť podnikateľský plán a zabezpečiť jeho realizáciu v praxi. Je schopný viesť účtovnú evidenciu, pre svoj osobný rast a výkonnosť v práci sa naučí efektívne využívať informačné a komunikačné technológie. Absolvovaním vzdelávacieho programu získa zručnosti pri práci s osobným počítačom a internetom. Dokáže posúdiť riziká v riadení vlastných financií. Vie tvorivo uplatňovať manažérske postupy v práci s ľuďmi a najmä metódy a spôsoby efektívnej pracovnej motivácie, využíva marketingový manažment. Absolvent je kvalifikovaný odborník so širokým odborným profilom, môže pracovať v súkromnom i štátnom sektore. Zároveň má predpoklady pokračovať v štúdiu na vysokej škole.

Počas štúdia je formovaný kladný vzťah žiakov ku knihe (práca s knihou) priamo s literatúrou pomocou konania rôznych čitateľských zručností.

Žiakov rozvoj osobnosti počas štúdia je aj v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, predchádza sa rôznym formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie a rasizmu v oblasti problematiky migrácie a terorizmu. Počas štúdia sa podporuje výchova k ľudským právam v triede, aby sa podporila hodnota človeka ako ľudského jedinca a rozvoj medziľudských vzťahov v demokratickej spoločnosti. Cieľom školy je uplatňovať zákaz všetkých foriem diskriminácie a segregácie a eliminovať tak nežiaduce javy, ktorými sú priestorové, organizačné, fyzické a symbolické vylúčenie alebo oddelenie rómskych žiakov od ostatných žiakov. Vytvárať tým vhodné podmienky na ich vzdelávanie v triedach spolu s majoritnou populáciou. Vzdelávanie žiakov cudzincov sa bude postupovať podľa schválenej pedagogickej dokumentácie pre žiakov cudzincov žijúcich na území SR formou prípadných jazykových kurzov.

Počas štúdia sa u žiaka rozvíja environmentálna výchova a vzdelávanie ako súčasť rozvoja osobnosti žiaka, ktorá je zameraná k uvedomelej spotrebe prírodných zdrojov, separácii odpadu, k vytváraniu správnych postojov žiakov k životnému prostrediu, k prevencii proti jeho znečisťovaniu a poškodzovaniu. Tento rozvoj environmentálnej výchovy a vzdelávania sa snaží škola podporovať zapájaním sa do rôznych projektov a súťaží.

Do vzdelávania je zahrnutá aj finančná gramotnosť žiakov, kedy sa kladie dôraz na kompetencie týkajúce sa boja proti korupcii, ochrane spotrebiteľa, váženie si práce vlastnej ale aj cudzej a jej

finančného ohodnotenia a váženie si peňazí.

Počas štúdia sa kladie dôraz na používanie inovačných pedagogických metód s využitím informačných, komunikačných a digitálnych technológií za účelom rozvoja informačnej a digitálnej gramotnosti a kompetencií žiakov.

Absolventi získajú schopnosť komunikovať minimálne v jednom cudzom jazyku, riešiť problémové úlohy a pracovať v skupine. Aktívne sa zapájať do spoločnosti a svoje vedomosti a zručnosti priebežne aktualizovať podľa potrieb a požiadaviek trhu práce. Budú schopní prijímať zodpovednosť za vlastnú prácu a za prácu ostatných. Po absolvovaní vzdelávacieho programu získajú zručnosti pri práci s informačnými a komunikačnými technológiami. Naučia sa efektívne využívať informačné a komunikačné technológie pre svoj osobný rast a výkonnosť v práci. Jeho charakteristickou črtou je široko koncipovaná odborná orientácia. Vzdelávanie pripravuje absolventov pre uplatnenie sa vo výrobných podnikoch, v obchode i v službách.

4.3.2 Kompetencie absolventa

Absolventi študijného odboru 6403 L podnikanie v remeslách a službách po absolvovaní vzdelávacieho programu disponuje týmito kompetenciami:

Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

V súlade s Odporúčaním rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť

je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho osobným a odborným záujmom;
- porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie;

- identifikovať v texte logické, časové a príčinnno-následné súvislosti;
- uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú;
- vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom;
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť;
- bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému;
- aktívne zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne; dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou;
- dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôbiť stratégiu, charakter a tón komunikácie;
- vytvoriť štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou;
- pri tvorbe textu uplatniť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) Viacjazyčnosť

je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote. Rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný;
- porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu;
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom. Dokáže nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú, alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života;
- spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné sny, nádeje a ambície. Stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie;
- napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo

napríklad aj e-maily opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve

matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru;
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov;
- chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz;
- aktívne zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) Digitálna kompetencia

zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú;
- kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami;
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať;
- chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa

je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- starať o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky nezdravého životného štýlu a závislostí;
- kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva;
- preukázať istotu vo svojej schopnosti zvládnuť výzvy v živote;
- dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným;
- pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom;
- identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspôhlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností;
- dokáže použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) Občianska kompetencia

je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania;
- vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni;
- porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku;
- kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta;
- dokáže zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu

zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- vyhľadávať možnosti spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet;

- zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu;
- poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

Odborné kompetencie

Požadované vedomosti

Absolvent má:

- aktívne používať ekonomické pojmy, ovládať ich súvislosti, zákonitosti ekonomiky v podmienkach voľného trhu na mikroekonomickej úrovni,
- orientovať sa v činnostiach bank, poisťovní, stavebných sporiteľní a penzij. fondov, poznať podstatu a princípy finančného hospodárenia a oboznámiť sa s vykonávaním rozboru finančného hospodárenia,
- poznať princípy písania na PC hmatovou metódou a ich používania pri vybavovaní agendy prostriedky štandardnej kancelárskej techniky,
- ovládať základy marketingu, základné formy platobného styku,
- vedieť podstatu a princípy hospodárenia rozpočtových a príspevkových organizácií,
- mať potrebné znalosti pre prácu s informačnou a výpočtovou technikou,
- orientovať sa v základných predpisoch, ustanoveniach obchodného, živnostenského, občianskeho a pracovného práva,
- mať poznatky o zásadách spotrebiteľskej výchovy a ochrany spotrebiteľa,
- ovládať zásady spoločenskej komunikácie,
- ovládať odbornú terminológiu typickú pre oblasť svojho povolania a využívať osvojené pojmy pri riešení praktických úloh,
- poznať špecifickú problematiku vo svojom odbore, aplikovať vedomosti v priamom kontakte s klientmi,
- samostatne rozhodovať o pracovných problémoch,
- charakterizovať organizáciu práce vo výrobnom, obchodnom, odbytovom stredisku, v strediskách služieb a vnútornej správe,
- poznať podstatu a princípy výrobného podniku a podnikateľskej činnosti,
- poznať platobný styk a spôsoby spracúvania dokladov súvisiacich,
- s hotovostným a bezhotovostným platobným stykom,
- používať zostavovanie kalkulácií,
- poznať základné hodnotenie efektívnosti činnosti podniku,
- používať stanovovanie daňovej povinnosti k DPH a k daniam z príjmov,
- vykonávať výpočet odvodu sociálneho a zdravotného poistenia,
- poznať účtovanie pohľadávok, záväzkov, nákladov, výnosov, vykonávanie účtovnej závierky a uzávierky,
- chápať kvalitu ako významný nástroj konkurencieschopnosti a dobrého mena podniku,

- dodržiavať stanovené normy (štandardy) a predpisy súvisiace so systémom riadenia akosti zavedeným na pracovisku,
- popísať tendencie vývoja ekonomiky, vedy a techniky v širších spoločenských súvislostiach a vzťahoch,
- orientovať sa v základoch ekonomických teórií,
- vymedziť ekonomické pojmy a princípy obchodno-podnikateľských činností v trhovej ekonomike,
- charakterizovať možnosti registrácie a prevádzkovania živností,
- odhadnúť prínos prijímaných rozhodnutí pre úspech podnikania,
- zhodnotiť ekonomické javy a procesy vo vzťahu k stanoveným kritériám alebo normám z hľadiska presnosti, efektívnosti, hospodárnosti a účelnosti,
- orientovať sa pre potreby výkonu budúceho povolania v právach a povinnostiach občana a v právach a povinnostiach občana právnických a fyzických osôb,
- popísať podstatu sústavy podvojného účtovníctva, metodiku a postupy účtovania v nej a vedenie jednoduchého účtovníctva,
- charakterizovať postupy pri hospodárení rozpočtových a neziskových organizácií,
- vymedziť matematické postupy pri riešení úloh v hospodárskej praxi,
- posúdiť z kvantitatívneho a kvalitatívneho hľadiska vypočítané ekonomické veličiny,
- interpretovať ekonomickú podstatu vypočítaných ukazovateľov,
- používať základné štatistické pojmy a ich podstatu,
- vysvetliť podstatu jednotlivých metód a výpočtových postupov v hospodárskych výpočtoch,
- orientovať sa v aplikačnom programovom vybavení PC používanom pri spracúvaní ekonomickej agendy vybraným ekonomickým softwarom,
- poznať odbornú terminológiu z oblasti techniky administratívy a korešpondencie,
- používať základy organizácie práce v administratívnej praxi,
- vymedziť funkčné súvislosti medzi geografickým prostredím, človekom a spoločnosťou,
- interpretovať hospodársko-geografický informačný materiál,
- mať vedomosti o ochrane životného prostredia, starostlivosti o zdravie občanov,
- ochrane pôdy, prírodných liečivých zdrojov, kultúrnych pamiatok a kultúrneho dedičstva,
- charakterizovať podstatu ekonomickej činnosti, ktorej cieľom je výroba, rozdeľovanie, výmena a spotreba materiálnych i nemateriálnych statkov a služieb,
- vysvetliť podstatu správneho životného štýlu človeka,
- popísať zásady bezpečnosti a hygieny práce, ochrany pred požiarom a ochrany životného prostredia,
- zhodnotiť funkčné súvislosti medzi geografickým prostredím, človekom a spoločnosťou.

Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať v praxi základné obchodno-podnikateľské aktivity a základné zásady marketingu,

- preukázať základné užívateľské práce s výpočtovou technikou,
- dodržiavať základné zásady rokovania s klientmi, zákazníkmi a spolupracovníkmi,
- aplikovať v praxi etické a profesijné pravidlá, zásady spoločenského správania a vystupovania,
- pracovať s odbornou literatúrou,
- nakladať s materiálom, energiou, odpadom, vodou a inými látkami ekonomicky a s ohľadom na životné prostredie,
- hospodáriť s pracovnými prostriedkami so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok,
- aplikovať estetické hľadiská v praxi,
- aplikovať návyky z oblasti osobnej a prevádzkovej hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia,
- získať informácie o všeobecných ľudských právach.

Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru, disponibilitou, spoľahlivosťou, trpezlivosťou, dôslednosťou a presnosťou, schopnosťou spolupracovať, mobilitou, schopnosťami pracovať v tíme, budovaním imidžu firmy,
- pozitívnym kontaktom so zákazníkom, samostatnou prácou, dodržovaním predpisov o ochrane spotrebiteľa, dodržiavaním firemnej kultúry, profesionálnou hrdosťou, zodpovednosťou za zverený majetok, schopnosťou riešiť konfliktné situácie,
- kultivovanosťou vystupovania a vzhľadu, istotou, pohotovosťou svojho vystupovania, schopnosťou sociálneho kontaktu,
- odolnosťou voči sensorickej záťaži,
- empatiou, toleranciou,
- vytrvalosťou, flexibilitou,
- kreativitou, komunikatívnosťou,
- spoľahlivosťou, presnosťou, sebadisciplínou,
- diskretnosťou a zodpovednosťou,
- iniciatívnosťou, adaptabilitou.

4.3.3 Vzdelávacie oblasti

V študijnom odbore je vzdelávanie zamerané na oblasť ekonomiky, manažmentu, marketingu, základy účtovníctva, administratívy a korešpondencie. Absolvent získa teoretické vedomosti, praktické zručnosti a schopnosti na úseku ekonomiky, administratívy a podnikania, prevádzkových služieb, v závislosti od zamerania smerom ku konkrétnym povolaniam v oblasti remesiel a služieb. V odbornej príprave žiaka sa kladie veľký dôraz na praktickú prípravu v odbornej praxi pri nadobudnutí a upevňovaní praktických zručností v oblasti vzdelávania podľa absolvovaného učebného odboru.

Odborné vzdelávanie vedie žiaka k zvládnutiu základných úloh odboru, na ktorý sa pripravujú. Základným cieľom je osvojiť si vedomosti a zručnosti potrebné pre zvládnutie celého okruhu učiva, upevňovať a prehĺbovať si vedomosti, zručnosti a návyky predpísané na zvládnutie budúceho povolania. Konečným cieľom odborného vzdelávania je viesť žiaka tomu, aby vedel získané vedomosti a zručnosti aplikovať v praxi. Dôraz je kladený na dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a ochrany proti požiaru.

Odborné vzdelávanie v skupine odborov 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II v štátnom vzdelávacom programe predstavuje súbor základných odborných informácií – súhrn principiálnych vedomostí a zručností uvedených v profile absolventa nevyhnutných pre kvalifikované vykonávanie základných odborných činností.

Odborné vzdelávanie

Teoretické vzdelávanie

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- orientovať sa v základných predpisoch a ustanoveniach obchodného a občianskeho zákonníka, zákona o živnostenskom podnikaní, zákona o ochrane spotrebiteľa;
- popísať základné ekonomické pojmy, národné hospodárstvo, právne formy podnikania a podnikateľskej činnosti, vecnú, ekonomickú a personálnu stránku podniku;
- vysvetliť úlohu bánk, poisťovní, daňovej sústavy;
- popísať úlohu podnikového manažmentu, manažmentu ľudských zdrojov, pravidiel ochrany osobných údajov;
- poznať problematiku manažmentu ľudských zdrojov v pracovných činnostiach jednotlivo ako aj v skupinách, teóriu a metodiku motivácie a racionalizovania všetkých výrobných zdrojov;
- aplikovať manažérske postupy v práci s ľuďmi a najmä metódy a spôsoby efektívnej pracovnej motivácie;
- popísať postup tvorby vlastného podnikateľského plánu ;
- popísať podstatu, úlohy marketingu a jeho uplatnenie v podnikaní;
- popísať základné nástroje marketingovej komunikácie;
- popísať zásady marketingu v integráciách spoločenských potrieb pri zohľadnení požiadaviek podnikateľskej etiky a legislatívy;
- popísať ponúkané produkty a služby, zásady predaja a propagácie, formy platobného styku;
- vysvetliť prieskum trhu produktov a služieb, cenotvorbu;
- navrhovať spôsob predaja zákazníkom;
- popísať zostavenie podnikateľského plánu pre zriadenie obchodnej prevádzky alebo prevádzky služieb;
- popísať etiketu obchodu a poradenstva, etické princípy v správaní a konaní;

- vysvetliť techniky spoločenskej komunikácie, komunikácie na pracovisku s obchodnými partnermi, so zákazníkom;
- orientovať sa v psychológii;
- používať zásady kultúrneho správania sa na verejnosti, na obchodných rokovaníach, pri nadviazaní obchodných partnerských vzťahov v tuzemsku a v zahraničí a pri styku so zákazníkmi;
- popísať základné činnosti, ktoré sa vyskytujú pri prevádzke obchodu a poskytovaní služieb;
- popísať pravidlá a postupy evidencie, základné náležitosti úradnej a obchodnej korešpondencie, obchodných zmlúv;
- ovládať písomnosti pracovného aj osobného charakteru, vecné, štylisticky a gramaticky správne spracovanie jednotlivých druhov písomností;
- používať výpočtovú techniku na spracovanie dát a evidenčné účely, na efektívnu hospodársku korešpondenciu a ekonomické rozbor a prognózy;
- orientovať sa vo vedení skladovej evidencie, evidencii tržieb, vybavovaní objednávok;
- popísať platobný styk,
- uplatňovať princípy písania na PC hmatovou metódou; -
- používať IKT.

Obsahové štandardy

Ekonomika – Cieľom obsahového štandardu je poznať ekonomické pojmy, trh a trhový mechanizmus, národné hospodárstvo, podnik a právne formy podnikania, vecnú a ekonomickú stránku činnosti podniku, personálne činnosti podniku, manažment podniku, bankosú sústavu a poisťovne, daňovú sústavu a ekonomické podmienky podnikania v Európskej únii.

Marketing a manažment

Základy marketingu – Cieľom obsahového štandardu je pochopiť podnik v marketingovom prostredí; marketingový výskum trhu; marketingové plánovanie; marketingové stratégie; trh a cielený marketing; analýzu nákupného správania spotrebiteľov; produkt služieb; tvorbu ceny a cenovú stratégiu; distribúciu produktov a distribučné kanály; komunikáciu a stimulácia predaja; aplikáciu marketingu v službách, moderné technológie v marketingu, zostavenie podnikateľského plánu pre zriadenie obchodnej prevádzky alebo prevádzky služieb. Žiaci získajú poznatky pri riešení modelových situácií, prieskume trhu, zostavovaní marketingových plánov, produktových katalógov a prezentácií produktov. Žiaci sa oboznámia so spotrebiteľským správaním, segmentáciou trhu, významom a tvorbou reklamy a akcií na podporu predaja, distribúciou a ostatnými prvkami marketingovej praxe.

Manažment – Cieľom tohto štandardu je definovať manažment ako proces; manažéri a vedenie ľudí; organizácia a organizačné štruktúry podnikov v obchode a službách; strategický manažment; personálny manažment; charakteristika manažerských rozhodnutí; moderné metódy manažmentu, motivácia pracovníkov. Cieľom je poznať manažment v rôznych podobách a poukázať na jeho uplatnenie v praxi. Žiak sa oboznámi s históriou manažmentu, jeho hlavnými predstaviteľmi a ich veľkým prínosom pre manažment. V neposlednom rade získa poznatky aj z modernej teórie manažmentu resp. jednotlivých typov súčasného manažmentu – americký,

japonský a európsky manažment. Zároveň žiak nadobúda vedomosti o základných manažérskych funkciách, ktoré by mal každý podnikateľ ovládať a súčasne ich uplatňovať vo svojej činnosti.

Administratíva a korešpondencia – Náplňou tohto obsahového štandardu je základná terminológia z oblasti techniky administratívy, obchodnej a úradnej korešpondencie, desaťprstová hmatová metóda, aplikačný softvér pre písanie desaťprstovou hmatovou metódou, normalizovaná úprava písomností, základné zásady tvorby obchodných listov a písomností, personálne a právne písomnosti. Obsah je zameraný aj na získanie poznatkov s vypracovávaním písomností pracovného aj osobného charakteru. Žiaci sa oboznámia s vecne, štylisticky a gramaticky správnym spracovaním jednotlivých druhov písomností, ich kontrolou a úplnosťou písomných dokladov.

Sociálna komunikácia – Obsahovo má tento štandard za cieľ oboznámiť žiakov s jednotlivom a komunikáciou, spoločenskou etiketou, rétorikou a prezentáciou, komunikáciou so zákazníkom, komunikáciou a marketingov v zariadeniach poskytujúcich služby.

Praktická príprava

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- ovládať riadenie obchodných firiem a firiem poskytujúcich služby na strednej úrovni;
- uplatňovať právne normy a predpisy v podnikateľskej činnosti;
- aplikovať ochranu osobných údajov;
- aplikovať komunikáciu s inštitúciami pri vybavovaní dokladov v živnostenskom / obchodnom registri;
- uplatňovať progresívne trendy v obchode a pri poskytovaní služieb;
- viesť základnú účtovnú evidenciu podniku;
- viesť obchodnú dokumentáciu a vyhotovovať účtovné doklady;
- vykonávať iné administratívne práce podľa požiadaviek platnej legislatívy;
- orientovať sa v nových technológiách, aplikačných softvéroch pri poskytovaní a propagácii remesla, služieb a predaja;
- podporovať a prezentovať predaj produktov a služieb;
- vytvoriť ponukový list produktov;
- vyhodnocovať obchodné a marketingové aktivity;
- používať pri vybavovaní agendy prostriedky IKT;
- ovládať postup pri reklamacii výrobkov, tovarov a služieb;
- poznať a aplikovať práva spotrebiteľov;
- ovládať vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne normalizovanú úpravu písomností;
- komunikovať so sociálnymi partnermi, s obchodnými partnermi, so zákazníkmi;
- zvládať kritické situácie v komunikácii;
- využívať hospodárne a ekologicky pracovné prostriedky so snahou dosiahnuť efektívny ekonomický výsledok;

- koordinovať prácu v tíme, vykonávať pracovné činnosti tak, aby nenarušovali pracovné prostredie;
- vykonávať základné úkony rozboru finančného hospodárenia;
- dodržiavať bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, požiaru ochranu, poskytovať prvú pomoc.
- zostaviť vlastný podnikateľský plán ;
- uplatňovať tvorivo manažérske postupy v práci s ľuďmi a najmä poznať metódy a spôsoby efektívnej pracovnej motivácie;
- využívať tvorivo moderné a marketingové techniky pri rešpektovaní zásad podnikateľskej etiky;
- svoju výrobnú, alebo inú podnikateľskú činnosť realizovať tak, aby maximálne šetril životné prostredie.

Obsahové štandardy

Odborná prax

BOZP a pracovno-právne predpisy – Tento obsahový štandard zahŕňa bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, ochranu životného prostredia na pracovisku a civilnú ochranu, odpadové hospodárstvo, pracovno-právne predpisy, ochranu osobných údajov a aplikáciu GDPR v praxi.

Podnikateľské a manažérske činnosti – Obsah tohto štandardu je zameraný na upevňovanie a rozširovanie nadobudnutých zručností vo svojom povolání v odbore, dodržiavanie zásad bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri práci, zásady hygieny, zásady protipožiarnej ochrany, zásady prvej pomoci. Používanie riadiacich nástrojov v manažérskej činnosti, tvorivé uplatňovanie manažérskych postupov v práci s ľuďmi, využitie metód a spôsobov efektívnej pracovnej motivácie a hodnotenia pracovníkov, zostavenia podnikateľského plánu pre zriadenie prevádzky, základné zručnosti v riešení problémových úloh, interpretácia ich výsledkov uplatňovanie právnych predpisov v oblasti platobného styku, základné znalosti o druhoch platobných operácií.

Prevádzkové a právne formy podniku, aplikácia právnej legislatívy upravujúcej činnosť podniku; dodržiavanie platných predpisov; aplikácia základných znalostí o formách podnikania a podnikateľskej činnosti, základné pojmy v oblasti podnikateľskej činnosti, komunikácia s inštitúciami pri vybavovaní dokladov pri zápise, výmaze alebo zmenách v živnostenskom registri, postup pri reklamáciách, práva spotrebiteľov, Zákon o ochrane spotrebiteľov.

Založenie, evidencia a likvidácia firmy, všetkých pracovných činností v prevádzke, ponuka a predaj výrobkov, tovarov a služieb; základné zručnosti v riešení problémových úloh; vybavovanie objednávok, vedenie skladovej evidencie, evidencia tržieb, realizácia platobného styku, spracovanie spisovej agendy a jej archivácie, základy účtovnej a daňovej evidencie.

Žiak sa naučí aplikovať teoretické odborné poznatky pri riešení, realizácii a vyhodnocovaní praktických úloh a konkrétnych pracovných postupov a v pracovnej činnosti uplatňovať právne normy a predpisy. Naučia sa riešiť problémové úlohy, interpretovať ich výsledky, prijímať rozhodnutia a niesť za ne zodpovednosť.

Komunikácia a práca s IKT – Náplňou obsahového štandardu je komunikácia a správanie sa v kontakte so zákazníkom a na rokovaniach, uplatňovanie psychologických poznatkov v komunikácii, riešenie konfliktných situácií v komunikácii. Prostriedky IKT, písanie hmatovou metódou. Moderné technológie a ich aplikácia v odbore za účelom zefektívnenia a skvalitnenia procesov. Prezentácia firmy navonok s využitím IKT.

Obsah je zameraný na osvojenie si taktnej, jasnej a zrozumiteľnej verbálnej aj neverbálnej komunikácie v bežnom spoločenskom i v odbornom kontakte. Dôraz je kladený na uplatňovanie etických princípov v správaní a konaní a uplatnenie psychologických poznatkov v komunikácii.

Obsah je tiež zameraný aj na uplatňovanie praktických zručností pri práci s písomnosťami pracovného aj osobného charakteru. Žiaci sa naučia vecne, štylisticky a gramaticky správne spracúvať jednotlivé druhy písomností, kontrolovať presnosť, správnosť a úplnosť písomných dokladov. Súborné informácie dokážu triediť, spracúvať a hodnotiť s využitím IKT.

Cvičná firma (ekonomické cvičenia) - Učivo pripravuje žiaka na získanie poznatkov a zručností pri vybavovaní objednávok, pri vedení účtovníctva, pri platobnom styku a pod. Vede žiaka k samostatnosti, pripravuje ho na ďalšie vzdelávanie, učí ho skupinovej práci. Žiak získava kompetencie pre riešenie komplexných obchodných prípadov, znášať zodpovednosť, ktorá vyplýva zo skupinovej práce. Učivo umožňuje žiakovi optimálnu prípravu na zamestnanie. Žiak si osvojuje odborné vedomosti a zručnosti praktickými skúsenosťami a to formou samostatne riadenej výučby. Celý vyučovací proces je založený na aktivite žiaka a na jeho samostatnej činnosti. Žiak si prakticky precvičuje – založenie, organizáciu, evidenciu a likvidáciu firmy.

4.4 Vzdelávacie štandardy spoločné pre všetky študijné odbory

Ekonomické vzdelávanie

Učivo je vymedzené spoločne pre všetky odbory na danom stupni vzdelania bez ohľadu na ich profiláciu. Pomôže žiakovi pri rozhodovaní o ďalšej profesijnej a vzdelávacej orientácii, pri vstupe na trh práce a pri uplatňovaní pracovných práv.

Cieľom je príprava absolventa s konkrétnym odborným profilom, ktorý mu pomôže úspešne sa presadiť na trhu práce i v živote.

Výkonové štandardy

Absolvent má:

- vysvetliť základné pojmy pracovného práva – práca, povolanie, zamestnanie, pracovné miesto, fyzická a právnická osoba;
- charakterizovať základné povinnosti zamestnávateľa a zamestnanca po vzniku pracovného pomeru;
- vypracovať osobnú prípravu na prijímací pohovor v slovenskom a cudzom jazyku;

- porovnať profesijnú ponuku na slovenskom i európskom trhu práce a pružne na ňu reagovať ďalším vzdelávaním;
- vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu;
- analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami;
- vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa) a identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky;
- kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu;
- vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí;
- opísať postup oznámenia korupcie a oznámenia podvodu;
- rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce;
- identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy;
- uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti);
- opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing);
- rozlišovať legálne a nelegálne podnikateľské aktivity;
- vymedziť a porovnať právne formy pre oblasť podnikania;
- vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v styku s verejnou správou zostaviť podnikateľský a finančný plán podniku – právnickej osoby;
- charakterizovať a vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami; daňový a odvodový systém v Slovenskej republike;
- vysvetliť dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“;
- charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet;
- vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy;
- navrhnúť spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu;
- vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami;
- zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície;
- stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov;
- vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH;
- zvoliť vhodné platobné nástroje (bez/hotovostné úhrady, inkasá, platobné karty a pod.);
- vysvetliť rozdiel medzi využívaním osobného a podnikateľského účtu;
- vysvetliť algoritmus zloženého úročenia;

- identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie resp. hypotekárnych úverov);
- posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov;
- zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia);
- uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním;
- popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby;
- demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov;
- charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier;
- uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby;
- vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku;
- vysvetliť podstatu a význam životného poistenia.

Obsahové štandardy

Svet práce

Základné pojmy pracovného práva

Osobný manažment

Základné atribúty trhu práce

Daňový a odvodový systém

Príjem

Pravidlá riadenia osobných financií

Plánovanie, príjem a práca

Úver a dlh

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

Výchova k podnikaniu

Právne pojmy podnikania, podstata podnikateľskej činnosti, živnostenské podnikanie, jednoduchý podnikateľský zámer, finančný plán

Spotrebiteľská výchova

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

5 UČEBNÝ PLÁN

5.1 UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3659 L STAVEBNÍCTVO

Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, 017 01 Považská Bystrica			
Názov ŠkVP	Mladý odborník			
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia			
Kód a názov študijného odboru	3659 L stavebníctvo			
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie			
Dĺžka štúdia	2 roky			
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov			
Druh školy	Štátna			
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín celkom	Vyučovací predmet	Počet týž. vyučovacích hodín celkom	Disponibilné hodiny
	27	Všeobecné vzdelávanie – povinné predmety	31	
Jazyk a komunikácia	16		17	
Slovenský jazyk a literatúra	9	Slovenský jazyk a literatúra	9	0
Prvý cudzí jazyk	7	Anglický jazyk	8	1
Človek a spoločnosť	2		2	
Dejepis		Dejepis	2	0
Občianska náuka				
Človek a príroda	1		1	
Fyzika		Fyzika	1	0
Chémia				
Biológia				
Matematika a práca s informáciami	6		9	
Matematika	4	Matematika	5	1
Informatika		Informatika	4	2
Zdravie a pohyb	2		2	
Telesná a športová výchova	2	Telesná a športová výchova	2	0
	23	Odborné vzdelávanie – povinné predmety	35	
Teoretické vzdelávanie	15		19	
Svet práce		Ekonomika a podnikanie	4	0
Pravidlá riadenia osobných financií		Marketing	4	0
Výchova k podnikaniu		Príprava stavieb	3	0
Spotrebiteľská výchova		Technológia stavieb	8	4
Technické vzdelávanie				
Technologické vzdelávanie				
Praktická príprava	8		16	
Technické a technologické vzdelávanie		Odborná prax	12	4
Informačné a komunikačné technológie		Základy stavebnej mechaniky	1	1
		Grafické informačné systémy	2	2
		Geodézia	1	1
Disponibilné hodiny	16			16
CELKOM	66		66	
Praktická príprava		Súvislá odborná prax	2 týždne	

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
Názov ŠkVP	Mladý odborník
Kód a názov ŠVP	36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
Kód a názov študijného odboru	3659 L stavebníctvo
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie SKKR/EKR: 4
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Druh školy	Štátna
Vyučovacia jazyk	Štátny jazyk

Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku		
	1.	2.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	15	16	31
Jazyk a komunikácia			
Slovenský jazyk a literatúra	4	5	9
Anglický jazyk	4	4	8
Človek a spoločnosť			
Dejepis	1	1	2
Človek a príroda			
Fyzika	-	1	1
Matematika a práca s informáciami			
Matematika	3	2	5
Informatika	2	2	4
Zdravie a pohyb			
Telesná a športová výchova	1	1	2
Odborné vzdelávanie	18	17	35
Teoretické vzdelávanie			
Ekonomika a podnikanie	2	2	4
Marketing	2	2	4
Príprava stavieb	2	1	3
Technológia stavieb	4	4	8
Praktická príprava			
Základy stavebnej mechaniky	1	-	1
Grafické informačné systémy	-	2	2
Geodézia	1	-	1
Odborná prax	6	6	12
Spolu	33	33	66

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník	Spolu
Vyučovanie podľa rozpisu	33	30	66
Súvislá odborná prax	2	-	2
Maturitná skúška	-	2	2

Časová rezerva /opakovanie učiva, exkurzie, výchovnovzdelávacie akcie a i./	5	5	10
Spolu týždňov	40	37	77

Poznámky k učebnému plánu s platnosťou od 01.09.2024

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 4 hodiny týždenne v 1. ročníku a minimálne 5 hodín týždenne v 2. ročníku. V ročníku, ktorý končí maturitnou skúškou, je v predmete slovenský jazyk a literatúra maximálny počet žiakov v triede 23. Pri počte 24 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v 1. ročníku a 4 hodiny týždenne v 2. ročníku. Cudzie jazyky sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách s najviac 19 žiakmi. Pri počte 20 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny. V ročníku, ktorý končí maturitnou skúškou, je maximálny počet žiakov v triede 15. Pri počte 16 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín a využiť ju na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Výučba dievčat a chlapcov v predmete telesná a športová výchova sa uskutočňuje samostatne. Dievčatá a chlapci sa nespájajú do jednej skupiny.
- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielňach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- p) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.

5.2 UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 3757 L DOPRAVNÁ PREVÁDZKA

Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, 017 01 Považská Bystrica			
Názov ŠkVP	Mladý odborník			
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a telekomunikácie			
Kód a názov študijného odboru	3757 L dopravná prevádzka			
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie			
Dĺžka štúdia	2 roky			
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov			
Druh školy	Štátna			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín celkom	Vyučovaci predmet	Počet týž. vyučovacích hodín celkom	Disponibilné hodiny
	27	Všeobecné vzdelávanie – povinné predmety	31	
Jazyk a komunikácia	16		17	
Slovenský jazyk a literatúra	9	Slovenský jazyk a literatúra	9	0
Prvý cudzí jazyk	7	Anglický jazyk	8	1
Človek a spoločnosť	2		2	
Dejepis		Dejepis	2	0
Občianska náuka				
Človek a príroda	1		1	
Fyzika		Fyzika	1	0
Chémia				
Biológia				
Matematika a práca s informáciami	6		9	
Matematika	4	Matematika	5	1
Informatika		Informatika	4	2
Zdravie a pohyb	2		2	
Telesná a športová výchova	2	Telesná a športová výchova	2	0
	23	Odborné vzdelávanie – povinné predmety	35	
Teoretické vzdelávanie	15		23	
Svet práce		Ekonomika a podnikanie	4	0
Pravidlá riadenia osobných financií		Dopravná geografia	1	0
Výchova k podnikaniu		Cestná a mestská doprava	7	0
Spotrebiteľská výchova		Prevádzka cestnej a mestskej dopravy	8	8
Ekonomika		Podnikanie v doprave	1	0
Doprava				
Preprava		Elektrozariadenia motorových vozidiel	2	0
Písomná a elektronická komunikácia				
Informačné a komunikačné technológie				
Praktická príprava	8		12	
Odborná prax		Odborná prax	12	4
Disponibilné hodiny	16			16
CELKOM	66		66	
Praktická príprava		Súvislá odborná prax	2 týždne	

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
Názov ŠkVP	Mladý odborník
Kód a názov ŠVP	37 Doprava, pošty a komunikácie
Kód a názov študijného odboru	3757 L dopravná prevádzka
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie SKKR/EKR: 4
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Druh školy	Štátna
Vyučovacia jazyk	Štátny jazyk

Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku		
	1.	2.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	15	16	31
Jazyka komunikácia			
Slovenský jazyk a literatúra	4	5	9
Anglický jazyk	4	4	8
Človek a spoločnosť			
Dejepis	1	1	2
Človek a príroda			
Fyzika	-	1	1
Matematika a práca s informáciami			
Matematika	3	2	5
Informatika	2	2	4
Zdravie a pohyb			
Telesná a športová výchova	1	1	2
Odborné vzdelávanie	18	17	35
Teoretické vzdelávanie			
Ekonomika a podnikanie	2	2	4
Dopravná geografia	1	-	1
Cestná a mestská doprava	3	4	7
Prevádzka cestnej a mestskej dopravy	5	3	8
Podnikanie v doprave	-	1	1
Elektrozariadenia motorových vozidiel	1	1	2
Praktická príprava			
Odborná prax	6	6	12
Spolu	33	33	66

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník	Spolu
Vyučovanie podľa rozpisu	33	30	66
Súvislá odborná prax	2	-	2

Maturitná skúška	-	2	2
Časová rezerva /opakovanie učiva, exkurzie, výchovnovzdelávacie akcie a i./	5	5	10
Spolu týždňov	40	37	77

Poznámky k učebnému plánu s platnosťou od 01.09.2024

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 4 hodiny týždenne v 1. ročníku a minimálne 5 hodín týždenne v 2. ročníku. V ročníku, ktorý končí maturitnou skúškou, je v predmete slovenský jazyk a literatúra maximálny počet žiakov v triede 23. Pri počte 24 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v 1. ročníku a 4 hodiny týždenne v 2. ročníku. Cudzie jazyky sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách s najviac 19 žiakmi. Pri počte 20 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny. V ročníku, ktorý končí maturitnou skúškou, je maximálny počet žiakov v triede 15. Pri počte 16 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín a využiť ju na posilnenie týždenných vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Výučba dievčat a chlapcov v predmete telesná a športová výchova sa uskutočňuje samostatne. Dievčatá a chlapci sa nespájajú do jednej skupiny.
- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielňach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- p) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.

5.3 UČEBNÝ PLÁN ŠTUDIJNÉHO ODBORU 6403 L PODNIKANIE V REMESLÁCH A SLUŽBÁCH

Tabuľka prevodu rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, 017 01 Považská Bystrica			
Názov ŠkVP	Mladý odborník			
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby			
Kód a názov študijného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách			
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie			
Dĺžka štúdia	2 roky			
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov			
Druh školy	Štátna			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín celkom	Vyučovaci predmet	Počet týž. vyučovacích hodín celkom	Disponibilné hodiny
	27	Všeobecné vzdelávanie – povinné predmety	31	
Jazyk a komunikácia	16		17	
Slovenský jazyk a literatúra	9	Slovenský jazyk a literatúra	9	0
Prvý cudzí jazyk	7	Anglický jazyk	8	1
Človek a spoločnosť	2		2	
Dejepis		Dejepis	2	0
Občianska náuka				
Človek a príroda	1		1	
Fyzika		Fyzika	1	0
Chémia				
Biológia				
Matematika a práca s informáciami	6		9	
Matematika	4	Matematika	5	1
Informatika		Informatika	4	2
Zdravie a pohyb	2		2	
Telesná a športová výchova	2	Telesná a športová výchova	2	0
	23	Odborné vzdelávanie – povinné predmety	35	
Teoretické vzdelávanie	15		23	
Svet práce		Ekonomika	6	0
Pravidlá riadenia osobných financií Spotrebiteľská výchova		Účtovníctvo	6	0
Výchova k podnikaniu		Technika administratívy	1	1
Manažment		Psychológia práce	1	1
Základy marketingu Technika administratívy		Cvičná firma	2	1
		Úvod do sveta práce	2	2
		Manažment	1	0
		Marketing	1	0
		Obchodná korešpondencia	1	1
		Manažment osobných financií	2	2
Praktická príprava	8		12	
Podnikateľské a manažérske činnosti Administratívne činnosti Komunikácia Cvičná firma		Odborná prax	12	4
Disponibilné hodiny	16			16
CELKOM	66		66	
Praktická príprava		Súvislá odborná prax	2 týždne	

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica
Názov ŠkVP	Mladý odborník
Kód a názov ŠVP	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby
Kód a názov študijného odboru	6403 L podnikanie v remeslách a službách
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie SKKR/EKR: 4
Dĺžka štúdia	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov
Druh školy	Štátna
Vyučovací jazyk	Štátny jazyk

Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku		
	1.	2.	Spolu
Všeobecné vzdelávanie	15	16	31
Jazyk a komunikácia			
Slovenský jazyk a literatúra	4	5	9
Anglický jazyk	4	4	8
Človek a spoločnosť			
Dejepis	1	1	2
Človek a príroda			
Fyzika	-	1	1
Matematika a práca s informáciami			
Matematika	3	2	5
Informatika	2	2	4
Zdravie a pohyb			
Telesná a športová výchova	1	1	2
Odborné vzdelávanie	18	17	35
Teoretické vzdelávanie			
Ekonomika	3	3	6
Účtovníctvo	3	3	6
Technika administratívy	1	-	1
Psychológia práce	1	-	1
Cvičná firma	-	2	2
Úvod do sveta práce	1	1	2
Manažment	1	-	1
Marketing	1	-	1
Obchodná korešpondencia	1	-	1
Manažment osobných financií	-	2	2
Praktická príprava			
Odborná prax	6	6	12
Spolu	33	33	66

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník	Spolu
Vyučovanie podľa rozpisu	33	30	66
Súvislá odborná prax	2	-	2
Maturitná skúška	-	2	2
Časová rezerva (opakovanie učiva, exkurzie, výchovnovzdelávacie akcie a i.)	5	5	10
Spolu týždňov	40	37	77

Poznámky k učebnému plánu s platnosťou od 01.09.2024

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôsobujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky. Predmet geografia sa vyberá a vyučuje podľa účelu v oblasti odboru štúdia.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 4 hodiny týždenne v 1. ročníku a minimálne 5 hodín týždenne v 2. ročníku. V ročníku, ktorý končí maturitnou skúškou, je v predmete slovenský jazyk a literatúra maximálny počet žiakov v triede 23. Pri počte 24 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny.
- f) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba cudzieho jazyka sa realizuje s dotáciou v rozsahu minimálne 3 hodiny týždenne v 1. ročníku a 4 hodiny týždenne v 2. ročníku. Cudzie jazyky sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách s najviac 19 žiakmi. Pri počte 20 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny. V ročníku, ktorý končí maturitnou skúškou, je maximálny počet žiakov v triede 15. Pri počte 16 a viac žiakov sa trieda delí na skupiny.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- h) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ predmet náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov. V iných formách štúdia sa predmet telesná a športová výchova nevyučuje. Škola môže presunúť vymedzenú časovú dotáciu pre telesnú výchovu do disponibilných hodín a využiť ju na posilnenie týždenných

vyučovacích hodín pre tie predmety, ktoré považuje vo vzťahu k odboru štúdia za kľúčové. Výučba dievčat a chlapcov v predmete telesná a športová výchova sa uskutočňuje samostatne. Dievčatá a chlapci sa nespájajú do jednej skupiny.

- l) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Pre kvalitnú realizáciu vzdelávania je potrebné vytvárať podmienky pre osvojovanie požadovaných praktických zručností a činností formou praktických cvičení (v laboratóriách, odborných učebniach a pod.) a odbornej praxe v dielňach školy alebo na pracoviskách organizácií alebo v cvičných firmách. Na praktických cvičeniach a odbornej praxi sa môžu žiaci deliť do skupín, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Najvyšší počet žiakov na jedného učiteľa sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- o) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- p) Účelové kurzy sa môžu realizovať v rámci časovej rezervy v školskom roku alebo v rámci praktickej prípravy, ak konkrétny kurz priamo súvisí s obsahom učiva predmetu odborná prax.

6 PODMIENKY NA REALIZÁCIU VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu. My sme ich rozpracovali podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a našich reálnych možností. Optimálne požiadavky/podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program Stravovacie služby, sú nasledovné:

6.1 Materiálno-technické a priestorové

Priestorové členenie školy:

Teoretické vyučovanie je realizované v budove školy, Ul. slovenských partizánov 1129/49, Považská Bystrica a v budove Klenoty, Štúrova 38, Považská Bystrica.

Budova - škola (teoretické vyučovanie):

prízemie: šatne žiakov, kabinet upratovačiek, kancelária zástupcov pre teoretické vyučovanie a sekretariát, 2 odborné multimediálne učebne, 1 kabinet učiteľov, archív pre teoretické vyučovanie, sociálne zariadenia.

1. poschodie: 3 multimediálne učebne, 1 jazykové laboratórium, 2 kabinety učiteľov, sklady pre učebné pomôcky,

2. poschodie: 2 odborné multimediálne učebne, 2 kabinety učiteľov,

3. poschodie: 1 jazykové laboratórium, 1 multimediálna učebňa, 2 kabinety učiteľov.

Budova – školský internát (súčasť školy):

prízemie - sklad majetku, kancelária pracovníčky materiálno-technického zabezpečenia a dielňa školníka, zborovňa, sklad CO, 2 multimediálne učebne, 2 učebne, v druhej časti prízemí internátu sú prenajaté priestory,

1. poschodie - kancelária riaditeľa a sekretariát, 3 počítačové laboratóriá, 2 kabinety počítačového CAD centra, 5 kancelárií ETÚ, pokladňa, 2 kabinety majstrov OV, sklad učebníc, sklad MTZ, sklad čistiacich prostriedkov,

2. poschodie - ubytovacie priestory (11 izieb), 1 spoločenská miestnosť, počítačová učebňa, kuchynka, archív pre ekonomický úsek,

3. poschodie - ubytovacie priestory (8 izieb), 6 miestnosti v prenájme, 2 sklady,

4. poschodie - ubytovacie priestory (10 izieb), knižnica, spoločenská miestnosť, kuchynka, 2 kancelárie vychovávateľov.

Budova- školská kuchyňa:

jedáleň, kuchyňa, školský bufet, 4 sklady tovaru, kancelária vedúcej ŠK, prípravné miestnosti, šatne zamestnancov, sociálne zariadenia, + 4 sklady v suteréne.

Budova - telocvičňa:

telocvičňa veľká, telocvičňa malá, posilňovňa, šatne žiakov, WC, sprchy, sklad športového náradia, kabinet učiteľov telesnej výchovy.

Budova Klenoty (teoretické vyučovanie):

suterén - kotolňa, sklady,

prízemie – 2 odborné dielne praktického vyučovania, prenájom nebytových priestorov,

1. poschodie – šatne žiakov, 4 učebne, 1 elektrotechnické laboratórium, 1 multimediálna učebňa, 2 odborné učebne praktického vyučovania, zborovňa, kabinet pre majsterky odbornej výchovy, sklad upratovačky, WC.

Budova - Miestne odlúčené pracovisko Považské Podhradie: (praktické vyučovanie)

prízemie – šatne MOV, 2 sklady, časť priestorov v prízemí v prenájme,

1. poschodie - 1 kancelárie vedúceho MOP, 1 kancelária v prenájme 1 učebňa, jedáleň, 2 sklady, 2 šatne žiakov,

2. poschodie – 2 multimediálne odborné učebne, 2 kancelárie v prenájme, sklady,

dielne č.1, č.2, č.3 – odborný výcvik žiakov odborov autoopravár - mechanik a autoopravár - elektrikár, časť priestorov v dielňach je v prenájme.

Budova - Centrum odbornej prípravy Považské Podhradie: (praktické vyučovanie)

prízemie – 4 dielne odborného výcviku - odbory stolár, strechár, murár, operátor stavebnej výroby, 4 sklady,

1.poschodie – 19 šatní pre žiakov, 4 dielne OV - odbory inštalatér, výdajňa jedla, jedáleň,

2. poschodie – kancelária a sekretariát zástupcu pre OV, 8 kabinetov pre MOV, 1 odborná multimediálna učebňa, 4 dielne OV - odbory - montér suchých stavieb, stolár, 3 sklady.

Budova – kotolňa - v areáli strediska COP Považské Podhradie.

6.2 Personálne podmienky

Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program sú v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov. Vychádza z novej funkcie školy, nie úzko didakticky orientovanej len na odovzdávanie poznatkov, ale školy, ktorá plní širšie ponímanú spoločenskú funkciu, nezanedbáva aspekty personalizačný, socializačný, ekonomický a komunikačný a pritom uplatňuje humánnu prístup k žiakom.

Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecno-vzdelávacích a odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými

predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím program. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov v školskom internáte, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci v komplexnej výchovno-vzdelávacej činnosti, pri dodržiavaní práv dieťaťa a pri rešpektovaní Vnútorného poriadku školského internátu, systémovo uplatňujú tvorivo-humanistický model výchovy a vzdelávania, zvyšujú záujem o pravidelnú záujmovú činnosť a vedú žiakov k zdravému rozvoju ich osobností. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (úsek ekonomicko-technických činností, úsek školskej jedálne a kuchyne, vedľajšia hospodárska činnosť), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a naplňované po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.

Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickkej a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy.

6.3 Organizačné podmienky

Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školskom vzdelávacom programe vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov je organizovaná ako dvojročné štúdium.

Vyučovanie začína o 7:50 hod vo výnimočných prípadoch o 7:00 hod. Organizácia školského roka sa riadi podľa pedagogicko-organizačných pokynov v danom školskom roku.

Plnenie školskej legislatívy vzhľadom na organizáciu a priebeh školského vzdelávacieho programu vo väzbe na teoretické vyučovanie je v súlade. Výchovno-vzdelávací proces sa riadi platným Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon).

Vnútorný poriadok školy obsahuje práva a povinnosti žiakov, upravuje pravidla správania sa žiakov na teoretickom a praktickom vyučovaní ako aj v Školskom internáte. Žiaci sa oboznamujú s Vnútorným poriadkom školy každoročne na prvej vyučovacej hodine v prvý deň školského roka a podpisujú v osobitnom zázname v triednych knihách jeho rešpektovanie.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou školského vzdelávacieho programu. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienok vykonania maturitných a komisionálnych skúšok sú žiaci vopred informovaní.

Ukončovanie štúdia a organizácia maturitnej skúšky sa riadi platným legislatívnym predpisom. Úspešní absolventi získajú vysvedčenie o maturitnej skúške.

Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov sú aj exkurzií, ktoré sú súčasťou vyučovania a zameriavajú sa na poznávanie nových výrobných technológií, nových materiálov, ekologických stavieb, odpadových technológií, na výstavy a prezentácie nových výrobkov a technológií. Exkurzie sa konajú v každom ročníku s pedagogickým dozorom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov.

Súťaž a prezentácií zručností a odborných spôsobilostí v odbore sa žiaci môžu zúčastňovať na národnej a medzinárodnej úrovni. Výrobky žiakov sa predstavujú verejnosti na výstavách a prezentáciách na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.

6.4 Vzdelávanie cudzincov

Vzdelávanie detí cudzincov v regionálnom školstve je legislatívne zabezpečené § 146 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa tohto zákona (§ 146 ods. 2) sa deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky, deťom žiadateľov o udelenie azylu a deťom Slovákov žijúcich v zahraničí „poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.“ Podmienky vzdelávania detí cudzincov v školách v Slovenskej republike upravuje:

- zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 146 Vzdelávanie cudzincov,
- zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 10 ods. 13,
- zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.

6.5 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany a hygieny práce. Všeobecné zásady pre teoretické a praktické vyučovanie si žiaci osvoja na začiatku školského roka. Zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci týkajúce sa konkrétnych praktických cvičení si žiaci osvoja pred začatím každej témy, s nasledovným overením osvojenia poznatkov preskúšaním.

Vo výchovno-vzdelávacom procese musí výchova k bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci vychádzať z platných právnych predpisov, zákonov, vykonávacích vládnych nariadení, vyhlášok a noriem.

V priestoroch určených na vyučovanie žiakov je potrebné vytvoriť podľa platných predpisov podmienky na zaistenie bezpečnosti a hygieny práce. Nevyhnutné je poučiť žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.

Pod základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladné oboznámenie žiakov s predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, s protipožiarnymi predpismi a s technologickými postupmi,
- používanie technického a technologického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarnym predpisom,
- používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- vykonávanie stanoveného dozoru.

Dozor vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej vedením praktického vyučovania žiakov na ich pracovisku. V prípade, že osoba poverená vedením praktického vyučovania neobsiahne zrakovo súčasne všetky pracovné miesta, je povinná žiakov sústavne kontrolovať.

Stály dozor predpokladá trvalú prítomnosť osoby poverenej vedením praktického vyučovania žiakov na pracovisku.

Priamy dozor vyžaduje trvalú prítomnosť osoby poverenej vedením praktického vyučovania žiakov na ich pracovisku. Všetky pracovné miesta musí osoba poverená priamym dozorom zrakovo obsiahnuť z takého miesta a vzdialenosti, aby mohla po predchádzajúcej inštrukčnej bezprostredne zasiahnuť v prípade porušenia bezpečnostných predpisov a pracovných pokynov pri ohrození zdravia.

7 OSOBITOSTI A PODMIENKY VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM A ŽIAKOV S NADANÍM V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Nevyhnutnou súčasťou integrácie žiakov ŠVVP do bežných škôl je efektívny výchovno-poradenský servis (špeciálno-pedagogické, psychologické, sociálne, kariérne poradenstvo ako súčasť výchovného poradenstva v školstve) pre žiakov a rodičov, pre učiteľov.

Integrácia žiakov so špeciálnymi vývojovými poruchami učenia (dyslexia, dysgrafia, dyskalkúlia, dysortografia a iné) a správania sa

Ide o žiakov výrazne ohrozených školskou neúspešnosťou a ďalšími rizikami vzniku sociálno-patologických javov, nakoľko toto postihnutie je skryté. Problémy v správaní, ktoré sa občas vyskytujú u týchto žiakov, možno zvyčajne zvládnuť bežnými výchovnými a poradenskými postupmi. Vo všeobecnosti ide o žiakov s priemerným nadaním (vyskytujú sa aj nadpriemerní jedinci) - intelektové prekážky v ďalšom vzdelávaní na stredných školách teda nie sú.

Pri žiakoch so špeciálnymi vývojovými poruchami učenia je potrebné voliť vhodné metódy a formy vyučovania a hodnotenia výsledkov (individuálne tempo, nahradenie písania dlhých textov testami, špeciálne formy skúšania) a v niektorých prípadoch aj kompenzačné pomôcky. Metódy a formy vyučovania vychádzajú z odporúčaní psychologického a špeciálnopedagogického vyšetrenia žiaka a posudzujú sa individuálne.

Úspešná integrácia týchto žiakov na stredných školách, získanie kvalifikácie, je predpokladom a podmienkou ich úspešnej integrácie do života, na trhu práce a samozrejme zvýšenie ich sebavedomia.

Vzdelávanie žiakov s poruchami správania v školskej integrácii

Žiak s poruchami správania, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede strednej školy, má zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.

Integrácia žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Tento vzdelávací program je otvorený pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Sú to žiaci, ktorí spĺňajú minimálne tri z nasledujúcich kritérií:

1. žiak pochádza z rodiny, ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
2. aspoň jeden zákonný zástupca žiaka (rodič) je dlhodobo nezamestnaný,
3. najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,

4. neštandardné bytové a hygienické podmienky rodiny,
5. vyučovací jazyk školy je iný, než jazyk , ktorým hovorí dieťa doma.

Integrácia a vzdelávanie nadaných žiakov

Škola vytvára v súlade so svojim profilom aj podmienky pre rozvoj nadaných žiakov. Výchova a vzdelávanie mimoriadne nadaných žiakov patrí vo všeobecnosti za veľmi efektívne, žiaduce, a to tak zo spoločenského, individuálneho ľudského hľadiska, ako aj z hľadiska ekonomického, návratnosti investovaného času a finančných prostriedkov. Osobitne aj v odbornom stavebnom vzdelaní je žiaduce podchytiť nadaných žiakov a systematicky s nimi pracovať. Pritom nemusí ísť len o podporu mimoriadne intelektovo nadaných žiakov, ale aj žiakov nadaných manuálne, prakticky. Pre mimoriadne nadaných žiakov sme pripravili tieto úpravy:

- žiaci budú integrovaní do bežných tried (nebudeme zriaďovať osobitné triedy, nepokladáme to za dobrý výchovný moment),
- ak si to žiaci budú vyžadovať, budú umiestnení do Školského internátu so súhlasom zákonného zástupcu,
- podľa potreby budú navštevovať výchovnú poradkyňu a v mimoriadnych prípadoch budú navštevovať aj špecializované odborné pracoviská (za podmienok výskytu istých anomálií v ich správaní),
- vo výučbe týchto žiakov budeme využívať nadštandardné vyučovacie metódy a postupy, budú zapájaní do problémového a projektového vyučovania, umožní sa im práca na vlastných projektoch, vo výnimočných prípadoch môže byť poskytnuté štúdium formou on-line,
- škola bude intenzívne spolupracovať najmä s rodičmi tak, že bude organizovať stretnutia (neformálne) učiteľov vrátane výchovnej poradkyne, žiakov, rodičov a (prípadne) zamestnávateľov podľa potrieb počas ktorých budú žiaci prezentovať svoje názory a požiadavky, aby sa mohli operatívne riešiť,
- škola môže umožniť žiakom aj aktívnu spoluprácu s vysokou/vysokými školami. Pre týchto žiakov bude s týmito vzdelávacími inštitúciami intenzívne spolupracovať,
- škola v spolupráci so zamestnávateľmi bude riešiť ich zamestnanecké príležitosti,
- všetci žiaci bez výnimky (aj bežní žiaci) budú dodržiavať školský poriadok a v prípade ubytovania v Školskom internáte mládeže aj internátny poriadok.

PODPORNÉ OPATRENIA VO VÝCHOVNO-VZDELÁVACOM PROCESE

Cieľ a poslanie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania v § 3 školského zákona 245/2008 Z.z. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§ 3 písm. d), ktoré je „uskutočňované na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania“. A nielen žiakov, ale aj všetkých zúčastnených v školskom prostredí – rodičov, zamestnancov, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

Systém podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podporných úrovní 1. – 5. stupňa definovaných v § 131 školského zákona a bližšie popísaných ministerstvom školstva najmä v podpornej úrovni 1. a 2. stupňa. To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých vzťahov, podpory duševného zdravia, či kultúry, rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju človeka. Pedagogický zbor, ktorý pôsobí v podpornej úrovni 1. stupňa (§ 131 ods. 2 šk. zákona) najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, je v našej škole doplnený o školský podporný tím (§ 84a, ďalej len ŠPT, zákona 138/2019), ktorý intenzívne napomáha podpore vzťahov pedagogických zamestnancov a rodičov na ceste k žiakom.

Naša škola má snahu budovať inkluzívnu klímu a kultúru. Inkluzívna cesta je zameraná na široký rozvoj podporných opatrení:

- podporu každého žiaka, zákonného zástupcu a všetkých zamestnancov školy v tom, čo potrebujú k svojmu rastu,
- poskytovanie komplexnej podpory na škole školským podporným tímom – najmä ako prevencia a včasné vyhľadávanie a riešenie problémov,
- budovanie vzťahového trojuholníka dieťa, rodič a učiteľ,
- zameranie viac na formatívne (seba)hodnotenie a reflexiu.

Naša škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej individuálnym potrebám žiaka, triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a necítilo sa odmietané. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti. Naša škola podľa § 145a a 145b poskytuje žiakom podporné opatrenia, aby sa žiaci mohli plnohodnotne zapájať do výchovy a vzdelávania a rozvíjať seba ako človeka, osobnosť či svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Škola poskytuje podporné opatrenia (ďalej PO) podľa Katalógu podporných opatrení a v prípade potreby aj podľa Individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej IVP).

AKTÉRI PODPORNÝCH OPATRENÍ

Triedny učiteľ

Triedny učiteľ je kľúčovým pilierom podpory žiakov. Počas výchovno-vzdelávacej činnosti primárne zodpovedá za koordináciu činnosti na podporu budovania pozitívnej klímy triedy, riešenie žiackych konfliktov, vytváranie zdravých vzťahov, identifikáciu potrieb, prekážok a rizík, tiež hľadanie zdrojov na ich zmiernenie. Tieto činnosti realizuje v spolupráci s ostatnými pedagogickými zamestnancami, ktorí pôsobia v triede. Vykonáva pedagogickú diagnostiku, intervenciu, základné výchovné a kariérové usmerňovanie. Podpora zohľadňuje potreby a prekážky žiaka a realizuje sa formou jednotlivých úprav metód a forie vzdelávania v školskej a domácej príprave. Podpora sa poskytuje každému žiakovi, ktorý to potrebuje. Systém podpory v triede konzultuje triedny učiteľ podľa potreby aj so ŠPT.

Učiteľ

Zodpovedá za úpravu metód, foriem, obsahu a hodnotenia vzdelávania, V prípade, že žiak dostáva súčasne podporu na 2. – 5. stupni, učiteľ prispôsobuje metódy, formy a obsah vzdelávania v spolupráci a na základe metodického usmerňovania týchto stupňov podporných úrovní. Primárnym komunikačným partnerom je triedny učiteľ, podľa potreby ŠPT.

Školský podporný tím

Na škole pracuje aj ŠPT zložený zo školského psychológa, výchovného poradcu a koordinátora primárnej prevencie závislosti a sociálnopatologických javov. Činnosť tohto tímu sa riadi § 131 školského zákona a § 84a zákona 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch. Tento tím úzko spolupracuje a je metodicky usmerňovaný centrom poradenstva a prevencie. V škole tím úzko spolupracuje s pedagógmi, vedením školy, rodičmi a žiakmi. Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním CPP. Pôsobenie týchto zamestnancov je plne v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, so školským zákonom a najlepším záujmom dieťaťa.

Hlavnými oblasťami podpory sú prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom a žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii, podporu učiteľa počas vyučovania, depistáže v prvom ročníku, besedy, diskusie, účasť na rodičovských združeniach a ďalšie. Práca a činnosť týchto zamestnancov je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a naplňania cieľov výchovy a vzdelávania.

Výchovný a kariérový poradca

Je poverený pedagogický zamestnanec, ktorý zabezpečuje poradenstvo formou informačných, koordinačných, konzultačných, metodických a iných súvisiacich činností. Poskytuje konzultácie,

realizuje so žiakmi aktivity, účasť na podujatiach a podobne. Úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, je členom ŠPT.

Koordinátor prevencie

Koordinátor prevencie svojimi aktivitami zabezpečuje zvýšenie bezpečnosti a prevenciu nežiaducich javov, informácií vo výchovno-vzdelávacom procese, odporúčania preventívno-výchovných aktivít na predchádzanie a elimináciu kriminality, šikanovania, záškoláctva, násilia na deťoch a iných nežiaducich javov.

Školský psychológ

Poskytuje individuálne sedenia so žiakmi, prostredníctvom ktorých žiaci rozvíjajú svoju emocionálnu stránku osobnosti, riešia interpersonálne konflikty, budujú si vlastný sebaobraz, skupinové sedenia, prostredníctvom ktorých žiaci ventilujú a komunikujú vzniknuté ťažkosti v triedach. Tieto sedenia slúžia na prehlbovanie vzťahov v kolektívoch, získanie spätnej väzby, relaxáciu, navodenie pozitívnej atmosféry, na riešenie interpersonálnych konfliktov. V triedach prvého ročníka realizuje adaptačné aktivity, ktorých cieľom je adaptácia na strednú školu, zlepšovanie triednej klímy, prevencia sociálnopatologických javov, zlepšovanie komunikačných zručností a tréning kritického myslenia. Koordinuje prevenciu sociálnopatologických javov a výchovné poradenstvo.

PODPORNÉ OPATRENIA

Podporné opatrenia 1. stupňa – univerzálna preventívno-výchovná činnosť, ktorá sa poskytuje všetkým žiakom ako súčasť výchovno-vzdelávacej činnosti. Cieľom je zabezpečiť optimálne podmienky pre sociálno-emocionálny, kognitívny a osobnostný rozvoj žiaka. Prostredníctvom úpravy obsahu, foriem a metód sa univerzálne preventívne aktivity a princípy implementujú do výchovy a vzdelávania, ktoré sa zameriavajú na budovanie pozitívnej klímy a zdravých vzťahov v triede, nenásilnej vzájomnej komunikácie pocitov a potrieb, riešenie žiackych konfliktov, sledovanie pokroku žiakov, udržiavanie motivácie, rozvoj prosociálneho správania a empatie, kongruencie, kariérového poradenstva. Realizuje ju v triede každý pedagogický zamestnanec aktívnou spoluprácou so školským podporným tímom, v kooperácii so zákonným zástupcom žiaka. Východiskom podpory 1. stupňa je pedagogická diagnostika zameraná na všetky aspekty celostného rozvoja žiaka v súlade s profesijným štandardom (potreby v oblasti učenia, identifikácia talentov, nadania, ťažkostí vo vzdelávaní, klíma v triede,...). Učiteľ prispôbuje výchovno-vzdelávaciu činnosť každému žiakovi tak, aby podporovala jeho celkový rozvoj a zohľadňovala jeho individuálne potreby, silné a slabé stránky. Spolupracuje pritom so samotným žiakom, školským podporným tímom a zákonným zástupcom žiaka. Napríklad poskytnutie vyššej časovej dotácie na naučenie sa obsahu, diferencované, alternatívne úlohy. O podpore je informovaný zákonný zástupca žiaka. Uvedené opatrenia sú určené všetkým žiakom školy. Patria sem podporné opatrenia podľa Katalógu podporných opatrení.

Podporná úroveň 2. stupňa – cieleňá podporná úroveň. Je určená žiakom so zvýšenými nárokmi na podporu, ktoré môžu byť aj prechodného charakteru, vrátane detí a žiakov so špeciálnymi

výchovno-vzdelávacími potrebami a ich ZZ, PZ školy s cieľom optimalizovať a podporiť proces výchovy a vzdelávania. Vyjadrenie na účel podporných opatrení, ktoré je potrebné pri druhom stupni PO vypracúva pedagogický zamestnanec v kategórii učiteľ. Činnosti druhej podpornej úrovne vykonávajú pedagogickí zamestnanci a pridáva sa školský psychológ. Patria tam PO podľa Katalógu podporných opatrení. Podporné opatrenie sa zameriava na zmierňovanie alebo odstraňovanie prekážok žiaka vo výchove a vzdelávaní s cieľom zabezpečiť rozvoj jeho schopností alebo osobnosti a dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania prostredníctvom intervencií.

Podporné opatrenia 3. stupňa – aditívna podpora. Uvedené podporné opatrenia sú určené pre žiakov s diagnostikovanými špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vyjadrenie na účel poskytnutia podporných opatrení vydáva zariadenie poradenstva a prevencie. Podporné opatrenia tretieho stupňa sú vykonávané tímom odborných zamestnancov centra poradenstva a prevencie v spolupráci so zamestnancami školy. Škola poskytuje špecifickú podporu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tá sa realizuje v rámci vytvárania Individuálneho vzdelávacieho programu, pričom sa realizuje úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti. Žiak postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu v zdôvodnených prípadoch.

Zhrnutie

Do študijného odboru **3757 L dopravná prevádzka** môžu byť prijatí len uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť posúdil a potvrdil lekár. Štúdium nie je vhodné pre uchádzačov s narušenou pohyblivosťou, s diagnostikovanými záchvatovými stavmi, s vážnym narušením zraku a sluchu a po individuálnom zvážení aj pre uchádzačov s vývinovými poruchami učenia (vhodnosť prijatia do zvoleného študijného odboru uchádzačov so špeciálnymi vývinovými poruchami učenia je potrebné konzultovať so špeciálnym pedagógom a psychológom). Každý žiak sa posudzuje individuálne vzhľadom na diagnózu, odporúčanie lekára a príslušného poradenského zariadenia aj podľa možností školy.

Do študijného odboru **3659 L stavebníctvo** môžu byť prijatí len uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť posúdil a potvrdil lekár. Štúdium nie je vhodné pre uchádzačov s narušenou pohyblivosťou hlavne dolných končatín, so záchvatovými stavmi, s vážnymi poruchami zraku a sluchu, s mentálnym postihnutím a po individuálnom zvážení aj pre uchádzačov s vývinovými poruchami učenia (vhodnosť prijatia do zvoleného študijného odboru uchádzačov so špeciálnymi vývinovými poruchami učenia je potrebné konzultovať so špeciálnym pedagógom a psychológom). Každý žiak sa posudzuje individuálne vzhľadom na diagnózu, odporúčanie lekára a príslušného poradenského zariadenia aj podľa možností školy.

Do študijného odboru **6403 L podnikanie v remeslách a službách** môžu byť prijatí len uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť posúdil a potvrdil lekár. Štúdium je vhodné aj pre uchádzačov so zmenenou pracovnou schopnosťou, ktorú musí v každom prípade individuálne

posúdiť a potvrdiť lekár. Štúdium nie je vhodné pre uchádzačov so zníženou pohyblivosťou horných končatín. Každý žiak sa posudzuje individuálne vzhľadom na diagnózu, odporúčanie lekára a príslušného poradenského zariadenia aj podľa možností školy.

8 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

Stredná odborná škola v Považskej Bystrici považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zistíme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrnne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.). Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom hodnotenia žiaka v škole je poskytnúť žiakovi spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známku. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znížovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Pravidlá hodnotenia žiakov

Počas štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.

Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahrňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov počas jeho štúdia jednotlivých predmetov sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania:

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitostí, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.

- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

Hodnotenie vo vyučovanom predmete s prevahou praktického zamerania:

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

Hodnotenie vo vyučovanom predmete s prevahou výchovného zamerania:

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.

Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Seahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

a) Seahodnotenie kľúčových kompetencií

Sebahodnotenie kľúčových kompetencií je orientované na všetky oblasti kľúčových kompetencií, ktoré sú uvedené v tomto vzdelávacom programe.

Žiak používa nasledovné vyjadrenia:

- vždy, celkom samostatne, občas s pomocou,
- väčšinou, väčšinou samostatne, občas s pomocou,
- takmer vždy, skoro samostatne, s malou pomocou,
- niekedy samostatne, niekedy potrebujem pomoc,
- potrebujem pomoc, pretože potom sa mi darí aj samostatne,
- zriedka, takmer vždy potrebujem pomoc a radu,
- zatiaľ sa mi nedarí a pod.

Príklady:

Ako mi ide učenie?

- Učím sa sústredene a samostatne.
- Plánujem a organizujem si vlastné učenie.
- Vyhľadávam a triedim informácie potrebné k učeniu.
- Vyhodnocujem výsledky svojej práce.
- Hľadám rôzne možnosti riešenia problému.

Ako viem komunikovať?

- Dodržiavam dané pravidlá komunikácie.
- Vie počúvať druhých ľudí.

- Aktívne diskutujem a argumentujem.
- Používam rôzne druhy neverbálnej komunikácie.

Ako spolupracuje s druhými?

- Aktívne pracujem v skupine.
- Pomáham, podporujem a ocením druhých.
- Dokážem požiadať o pomoc.
- Rešpektujem osobnosť druhého.
- Viem ukončiť prácu v skupine.

b) Sebahodnotenie vzdelávacích výstupov

Žiak má možnosť zamyslieť sa nad svojou prácou, vedomosťami a zručnosťami, ale aj postojmi a vlastnosťami. Zvažuje svoje pozitíva a negatíva, uvažuje nad, kde sa dopustil chýb, aké sú príčiny jeho problémov, ako ich môže odstrániť a ako môže s nimi naďalej pracovať. Žiak vyjadruje, čo sa za určité obdobie naučil, v čom sa zdokonalil, v čom by sa chcel zlepšiť.

Hodnotí sa nasledovné:

Práca v škole: pripravenosť na vyučovanie, aktívne zapojenie sa do výučby, prezentácia vedomosti, zručnosti a kompetencií.

Vzdelávacie výstupy: podľa kritérií hodnotenia

Domáca príprava: formálne a podľa kritérií hodnotenia.

Práce žiakov: didaktické testy, písomné práce, úlohy, eseje, cvičenia, praktické cvičenia, projekty, skupinové projekty, prípadové štúdie, laboratórne cvičenia, prezentácie, súťaže, hry, simulácie a situačné štúdie, výrobky, činnosti, a pod.

Po ukončení štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v kompetenčnom profile absolventa nášho školského vzdelávacieho programu formou maturitnej skúšky. Cieľom maturitnej skúšky je overenie komplexných vedomostí a zručností, ako sú žiaci pripravení používať nadobudnuté kompetencie pri výkone povolání a odborných činností na ktoré sa pripravujú. Maturitná skúška je zásadným vzdelávacím výstupom sumatívneho hodnotenia našich absolventov. Vykonaním maturitnej skúšky získajú naši absolventi na jednej strane odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolání a na druhej strane majú možnosť ďalšieho vzdelávania na vyššom stupni. Získané vysvedčenie o maturitnej skúške potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie – odbornú kvalifikáciu.

Témy maturitnej skúšky

Témy MS pripravujú predmetové komisie. Ich príprava sa bude riadiť platnými predpismi o maturitnej skúške. Pri MS sledujeme nielen schopnosť žiaka využívať medzipredmetové vzťahy vo všeobecnej a odbornej zložke vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovej stránky a stránky správneho uplatňovania odbornej terminológie na základe kritériálneho hodnotenia výkonov.

Každé zadanie tém má:

- vychádzať z *výkonových štandardov* kompetenčného profilu absolventa študijného odboru,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých predmetov obsahovo príbuzných,
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých predmetov (komplexnosť obsahu vzdelávania),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie daného zadania alebo témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho problému, ktorý je daný v zadaní alebo téme MS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania,
- svoje podtémy a ich formulácia musí byť jasná, jednoznačná, v logickom slede od riešenia jednoduchého problému k zložitejšiemu javu v závislosti od problému alebo situácie, ktoré sa majú v téme MS riešiť. Podtémy sú aplikačného charakteru a dopĺňajú informácie, ktoré žiak v priebehu štúdia odborných a všeobecno-vzdelávacích predmetov daného študijného odboru získal.

Hodnotenie vzdelávacích výstupov bude založené na kritériách hodnotenia.

Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov

Rozsah a obsah úloh maturitnej skúšky zahŕňa komplexný učebný obsah teoretického vyučovania a praktickej prípravy. Kritériá sú špecifikované v závislosti na orientácii konkrétneho študijného odboru a v súlade s určenou maturitnou témou alebo formou praktickej MS.

Budeme využívať tieto všeobecné kritériá pri hodnotení výkonu žiaka:

Kritériá pre teoretickú časť odbornej zložky MS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
3. schopnosť správne analyzovať tému,
4. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
5. schopnosť praktickej aplikácie poznatkov,
6. prezentácia samostatnej, komplexnej a správnej odpovede,
7. výraznosť a istota prezentácie,
8. rutinné zmysluplné využívanie nevyhnutných pomôcok a prostriedkov pri odpovedi,
9. dôslednosť a zodpovednosť pri vypracovaní témy,

10. istota pri riešení problémových situácií, javov a problémov,
11. schopnosť predniesť vlastné riešenie.

Kritériá pre praktickú časť odbornej zložky MS

1. pochopenie úlohy,
2. správne analyzovaná téma,
3. správne používanie odbornej terminológie,
4. schopnosť teoretickej aplikácie pri praktickom predvedení úlohy,
5. samostatnosť pri práci,
6. správna a efektívna voľba metód pri postupe práce,
7. správny výber náradia, prístrojov, strojov, zariadení, materiálov, surovín a pod.,
8. efektívna organizácii práce na pracovisku,
9. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
10. uplatňovanie zásad ochrany životného prostredia,
11. dodržanie bezpečnostných, hygienických a protipožiarnych opatrení,
12. kvalitný výsledok práce.

Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky

Budú konkretizované v rámci prípravy zadaní a tém pre maturitné skúšky. Budú v súlade so štandardom, ktorý predpisuje ŠVP a doplnené podľa podmienok a špecifik študijného odboru.

Klasifikácia

je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa výkonových kritérií.

Stupne prospechu a celkový prospech

Prospech žiaka je v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný týmito stupňami:

- 1 – výborný
- 2 – chválitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatočný
- 5 – nedostatočný

Správanie žiaka nie je klasifikované.

Žiak na konci prvého a druhého polroku je hodnotený takto:

- Prospel s vyznamenaním

- Prospel veľmi dobre
- Prospel
- Neprospel

Ak má žiak pochybnosti o správnosti hodnotenia, môže požiadať riaditeľa školy o komisionálne preskúšanie. Na základe kritérií hodnotenia sa uskutoční preskúšanie žiaka do 14 dní od doručenia jeho žiadosti prípadne v termíne po vzájomnej dohode medzi žiakom a riaditeľom školy. Komisionálne skúšky prebiehajú v súlade s právnymi predpismi.

Opravné skúšky určuje riaditeľ školy v súlade s právnym predpisom.

Výchovné opatrenia

Patria sem pochvaly, napomenutia triedneho učiteľa, pokarhanie triedneho učiteľa, pokarhanie riaditeľa školy, podmienené vylúčenie zo štúdia, vylúčenie zo štúdia. Opatrenie sa zaznamenáva do katalógového listu žiaka. Neuvádza sa na vysvedčení.

Klasifikácia a hodnotenie žiakov so ŠVVP

Robí sa s prihliadnutím na stupeň poruchy. Vyučujúci rešpektujú odporúčania psychologických vyšetrení žiaka a uplatňujú ich pri klasifikácii a hodnotení správania žiaka. Vyberajú vhodné a primerané spôsoby hodnotenia vrátane podkladov na hodnotenie. Uplatňujú také formy a spôsoby skúšania, ktoré zodpovedajú schopnostiam žiaka a nemajú negatívny vplyv na ich rozvoj a psychiku. Volia taký druh prejavu, v ktorom má žiak predpoklady preukázať lepšie výkony.